

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 23. (83.) ÉVF. • 3. SZÁM • 2013. MÁRCIUS • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Elcsendesülés

• Felgyorsult életvitelünk velejárója az egyre nagyobb teret nyerő zajszenyeződés. Bizonyított, hogy a folyamatos és erős zaj károsítja a hallást, de a szív- és érrendszeri megbetegedésekhez is hozzájárul, és közérzetünket is befolyásolja. Hat testünkre, lelkünkre.

Az önmagunkra figyelés ideje van. Hátunk mögött hagytuk a farsangi időszak találkozóktól, közösségi mulatságoktól hangos időszakát. De vajon a figyelmünket önmagunkról szüntelenül

elvonó, civilizációs mellékzörej-ként állandóan jelenvaló zajt hátra tudjuk-e hagyni?

Hangzavarban csak erőfeszítések (kiabálás) árán sikerül megértenünk egymást. Az önmagunkra való odafigyelés esetében ez nem segít. Nem a zajt kell túlharsognunk, hanem az elcsendesülés lehetőségeit s vele együtt testi-lelki egészségünket meglelnünk. Húsvét felé közeledve Egyházunk rengeteg alkalmat kínál erre. Éljenek vele!

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

A tartalomból:

Készülődés az ünnepre

3

Uroborosz: ősi jelkép

6

A barátok becsaphatnak, de a kövek nem

9

„...jövevény voltam, és befogadtatok”

20

Sokan álmodnak együtt

21

„Csak Istennél csendesül el lelkem, tőle kapok reménységet.” (Zsolt 62,6)

• **A Szociális és Egyháztársadalmi Bizottság 2013. február 15-én Székelykeresztúron** tartotta alakuló ülését – a teljes tagság és három meghívott részvételével. Az egyházkormányzat szociális és egyháztársadalmi szakterületének számbavétele után az egyháztársadalmi szervezetek működésének áttekintése következett. A bizottság körüljárta a Dávid Ferenc Egylet újraindítására vonatkozó elképzelést, módszertanilag véleményezte az Egyház stratégiai tervében foglalt célkitűzések végrehajtási folyamatát, majd megválasztotta saját tisztségviselőit és képviselőit. A bizottság elnöki tisztségét Asztalos Klára, az UNOSZ elnöke tölti be. Befejezésül a bizottság körvonalázta azokat a fontos és időszerű témákat, amelyekkel a következő üléseken kíván foglalkozni.

• **A székelykeresztúri unitárius egyházközség konferenciát szervezett 2013. február 23–24.** között fennállásának 445 éves évfordulója tiszteletére. Február 23-án, szombaton az alábbi előadá-

sokra került sor: dr. Balázs Mihály: *Marosi Synning János és az Erdélyen kívüli unitarizmus kezdetei*; dr. Kovács Sándor: *Dávid Ferenc és Székelykeresztúr*; Molnár Lehel: *Püspöki vizitációk Székelykeresztúron*; dr. Czire Szabolcs: *Mit keres az unitárius címerben a kígyó?*; Sándor Zsigmond Ibolya: *Az unitáriusok helye Székelykeresztúr történelmében*. Február 24-én, vasárnap istentisztelet zárta a konferenciát, melyen Koppándi Botond teológiai tanár prédikált.

• **Február 23-án köri találkozót** szervezett a háromszéki egyházkör nőszövetsége **Brassóban, az unitárius egyházközség gyülekezeti termében. A találkozók célja a közösségfejlesztés gyakorlati módszereibe való bevezetés volt.** Meghívott előadó **Páll Krisztina** volt Korondról, aki **fejlesztési szakemberként** számos közösségfejlesztő műhelyt irányított unitárius közösségeinkben.

• **2013 első évnegyedében** került sor az egyházkörökben az éves **gondnok-presbiteri értekezle-**

tekre. A gondnok-presbiteri értekezletek szakmai előadója Furu Árpád építészeti tanácsadó volt. Az előadás első felében az egyházi tulajdonban lévő műtárgyak jelentőségére, optimális tárolási körülményeire világított rá, majd röviden ismertette az egyházközségek ingó vagyonának karbantartását, megóvását célzó javaslatait. Második témaként az egyházi épületeken az eltelt években végzett karbantartási és javítási munkálatok tapasztalatait ismertette. Bemutatót néhány átfogó épületrestaurálást, s ismertetett néhány olyan jelenleg is megoldatlan helyzetet, ahol a karbantartás hiánya okozott anyagi megterhelést.

Székely Kinga Réka hitéleti és missziós előadótanácsos *A világiak szerepe az egyházi hitélet alakításában* címmel tartott vitaindítót, amelyben az alábbi kérdésekre kereste a választ: *Mit jelent egy egyházközség gondnokának, keblitanáncosának lenni?, Van-e példaképe?, Milyen célkitűzései vannak?, Milyen egyházat, egyházközséget, hitéletet szeretne megvalósítani a maga és szerettei számára?*

Esszépályázat

A Magyar Unitárius Egyház Hitéleti, missziói és nevelési ügyosztálya esszépályázatot hirdet *Mit jelent magyar unitáriusnak lenni?* címmel.

A hívő emberek számára a vallás, a lelkiség határozza meg az életvitelt, az életvezetés rendjét. Vallásos tapasztalatok sokaságából épül fel lelkiségünk, lelki életünk. Gyermekekori vallásórás, ifjúsági egyleti élményeink, valamint felnőttkori vallásos cselekedeteink lehetnek forrásai ezeknek a vallásos tapasztalatoknak. A mély vallásos élmények sokszor egyszerű történetekben nyilvánulnak meg, melye-

ket érdemes másokkal is megosztani.

Pályázhatnak:

Az unitárius egyház felnőtt tagjai, unitárius egyháztagsággal nem rendelkező, de az unitarizmussal szimpatizáló felnőttek.

Díjak: I. díj: 300 lej, II. díj: 200 lej, III. díj: 150 lej

Formai követelmények: Times New Roman betűtípus, 12-es méret, másfeles sorköz, legtöbb 7500 karakter (3 gépelt oldal).

Az esszépályázat leadásának határideje: 2013. ápr. 30.

A pályázatokat a Magyar Unitárius Egyház Főhatósági Hivatalának postacímére várjuk: **400750 Kolozsvár/Cluj, C P 24.**

A borítékra kérjük ráírni: Esszépályázat.

A pályázat jeligés. (Kérjük, se a borítékra, se a szövegre ne írja rá nevét, viszont a beküldött példányon legyen ott az Ön jeligéje! A jelige feloldását a szöveggel együtt küldje el, de kérjük, tegye lezárt borítékba, melyre szintén csak a jeligét írja rá. A lezárt borítékban lévő feloldás tartalmazza a pályázó nevét, címét, e-mail címét és telefonszámát!)

A beérkezett pályázatokat a **Hitéleti, Misszió- és Vallás-erkölcsi-nevelési Bizottság hivatalbeli tagjai** értékelik ki.

Kiértékelés, oklevelek átadása a **Főtanácson 2013. június 28-án** fog történni.

Készülődés az ünnepre

LAKATOS SÁNDOR

• Húsvét ünnepéhez közeledünk. A régi egyházi hagyomány szerint az ünnepet megelőző negyven napos nagybőjti időszak az ünnep előkészületét kell szolgálja. Társadalmunk, szemmel láthatóan, ma már nem ragaszkodik a régi egyházi megkötésekhez. Tapasztaljuk, hogy a farsangi bálok, vagy az azt idézni akaró mulatságok, összejövetelek minden évben belesúsznak a bőjti időbe. Mintha félretekintően ilyenkor, és elfogadón tudomásul vennénk, hogy annyira felgyorsult az élet, annyira zsúfolt lett a kötelező programtervünk, hogy egyszerűen nem akad máskor idő megszervezni ezeket az egyébként közösségépítő eseményeket. Az egyháziak, ha helyenként nemtetszésüket szolgáltatók meg, legtöbbször süket fülekre találnak, rosszabb esetben helyükre vannak igazítva. Magam sem vagyok eltökélt követője a szigorú egyházi böjtnak, de azt vallom, hogy a hagyományos egyházi rend egykoron értelmes célokat szolgált. Életem egy sajátos mozzanatával próbálom szemléltetni elképzelésemet az ünnepre való felkészülésről.

Iskolaidőben minden hétfőn, délidőben, a székelykeresztúri unitárius iskola líceumi osztályainak tanulói iskolai áhítati szertartáson vesznek részt a helybeli unitárius templomban. Ez az iskola tanárainak és középiskolás diákjainak rendszeres és közös liturgiai alkalmak. A diákok felekezeti hovatartozástól függetlenül unitárius liturgiai keretbe foglaltan meríthetnek lelki erőt az előttük álló napokhoz, héthez. Azt hiszem, egyházunkban egyedi szertartási forma ez, hiszen régi hagyomány szerint az iskolai áhítati szertartás ima- és kántori szolgálatát is az iskola diákjai végzik, önkéntes jelentkezés alapján.

Minden hétfői alkalmat egy rutinosnak mondható felkészülési folyamat előz meg, amely folyamat során az önkéntes diák előkészíti az imagondolatokat, majd az iskolalelkésszel közösen véglegesítik azt. Jó alkalom ez a személyes beszélgetésre, a papírra vetett válságos tartamú gondolatok átbeszélésére, azok elmélyítésére. Ilyenkor a felkészülés folyamatában az önkéntes diák visszajelzést, megerősítést vár az iskolalelkéstől, hiszen ha belegondolunk, tizenévesen 200 kamasz előtt felszólalni, sőt mi több liturgiai élményt nyújtani, nem kis kihívás.

Az évek során számtalan szép gondolattal gazdagodhattam ebbéli munkám révén, hiszen alkalomról alkalomra szembesülök azzal, hogy tartalmasan imádkozni, közösségi imát vezetni mennyire nehéz és mégis mennyire személyiségformáló tud lenni. Szembesülök azzal, hogy mennyire nehéz fiataljainknak a tényleges közösségi imádkozást gyakorolni. Nehéz, mert türelem, nyitottság, és nem utolsósorban, egy

nagy adag őszinteség szükségeltetik a feladathoz. A készülési folyamata rendszeresen megpróbálja a vállalkozó szellemű fiatalot. Figyelem, ahogy vesződik a gondolatokkal, az ötletekkel, a fogalmazással, mert remélem, hogy kimondott szavaival, megfogalmazott mondataival hatni tud a környezetére, és mindeközben talán észre sem veszi, hogy vívódó munkálkodásában elsősorban önmagát csiszolja. Észre sem veszi, hogy a munka folyamatában saját gondolatait, érzelmeit rendezni helyükre. Öröm látni azt, ahogy két-háromszori nekifutás után mintha összeérnének a gondolatok, mintha célba találna az üzenet: önmagára talál az imádságban, és ha eljön a szertartás ideje, az Isten is mosolyog a gyöngyszerű gondolatok hallatán. A 200 kamasz többsége abban a hétfői pillanatban talán nem is sejti, hogy mekkorát lép velük előre a világ, de hiszem, hogy a gyöngyszerű gondolatok mindegyiküket megtalálják egyszer.

Húsvétra készülve úgy érzem, valami ilyen lelki-szellemi tevékenységet vár el mindannyiunktól az Isten. Egy kis vállalkozó szellemet, egy kis próbálkozást, egy kis építő jellegű hozzáállást a létezéshez. A bőjti napokon elfogyasztott húsból, tejtermékből vagy tojásból nem származhat kárhozat, de az öntudatlan lét, a szellemi kényelemben habfürdőző tétlenség érzéketlenné teszi a lelket, szétzilálja a közösséget, és hitem szerint ez a létezés kárhozata.

Ha a nagybőjtről hallunk, legtöbbször idejétmúlt testi megkötések, parancsolatok jutnak eszünkbe. Pedig a húsvétra való készülési időszaka arra hív, hogy vizsgáljuk meg jobban a létezés csodáját és szabadságát, keressük meg a kényszeres függőségeinktől való szabadulás lehetőségét, az önuralom hatalmas erejét.

Aki igazán szeret élni, az tudni akarja azt is, hogy miképpen teheti teljesebbé életét. A húsvétra való készülési nem gondolatban való előreszaladást jelent. A mai ember hajlamos folyton valami következő dolgon töprengeni, mint amit éppen megél: amikor autót vezetünk, a megérkezésre gondolunk; amikor táplálkozunk, a tévéképernyőre irányítjuk tekintetünket, és gondolatainkkal valahol, távoli virtuális világokban bókászunk; amikor iskolában vagyunk, haza kíváncszunk; otthonról el; párkapcsolatból ki; magányból kapcsolatba stb. A jelen lenne az ideje annak, hogy azzal foglalkozzunk, ami éppen itt és most történik. Ma még nem kell a húsvétba megérkezni, még gondolatban sem, de ahhoz, hogy majdani megérkezésünk teljes értékű legyen, egy kis tudatosságot, szellemi gyakorlatot, lelki erőfeszítést kíván tőlünk az élet. A jó hír pedig az, hogy szabadok vagyunk abban, hogy megadjuk magunknak ezt a lehetőséget.

FOHÁSZ

*Vizsgáld meg, Istenem, ismerd meg szívemet!
Próbáld meg, és ismerd meg gondolataimat!*

(Zsolt 139,23)

**SZABÓ
ADÉL-JÚLIA**

Mindenható Isten! Téged szólítunk meg nagybőjt fagyos éjszakáján. Téged, az örök látót, mi a sokszor vakságban szenvedő gyermekeid. Szólítunk, mert vágyunk rá, hogy oszoljon körülöttünk a sötétség.

Szólítunk csendben suttogva. Ne küldj el most, ne vess el, ne hagyj el!

Bocsáss meg, hogy csak most somfordálunk vissza Hozzád, csak most, amikor ennyire egyedül maradtunk, amikor megannyi érzés nyomaszt, és félelmet kelt bennünk az éjszaka.

Bocsáss meg, hogy ilyen áron tudunk csak visszatérni Hozzád,

mint tékozló fiak, üres tarisznyával szeretetet koldulni. Igaz, hogy régen megfélelkeztünk Rólad. Igaz, hogy elfelejtettük a templomok fehér csendjét, s vele a vásárnap ruhát, ünnepet, anyát, apát és testvért.

Hozzád kiáltunk most a mélyből, mert más nem hallhatja szavunk. Hozzád kiáltunk megszagott, viharvert valónkkal, hogy csitíts, ringass, bugyolálj, vigasztalj és szeress.

Jöjj, hogy megláss, bezárva ismeretlen önmagunkkal!

Jöjj, hogy lefejtsd rólunk a hitetlenség páncélját!

Jöjj, hogy vigasztalj, ahogyan csak Te tudsz egyedül!

Szoríts erősen meleg tenyeredbe, hogy eltűnjön testünkből a csontig hatoló hidegrázás.

Emelj arcodhoz, hogy hinni tanuljunk hitetlenségünkben!

Ments meg a magányos sötétiségtől, a szavak-nélküliségtől, a néma fájástól, az ürességtől.

Adj hitet újra, hogy álmodni tudjunk. Adj hitet, hogy életben maradhassunk.

Add, hogy újra lélegezni, járni, látni és imádkozni tudjunk. Veled és Általad.

Ámen

Az unitárius címer rövid története

RÁCZ MÁRIA

• Napjainkban a címer a Magyar Unitárius Egyház leggyakrabban használt jelképe, mely a pecsétnyomók mellett az egyetemes egyház és testületei, valamint az egyháztársadalmi szervezetek zászlóin, kiadványain és szóróanyagain is megjelenik. Ritka az olyan lelkész iroda vagy templom, amelyben valamilyen formában ne lenne látható ez a közismert szimbólum. Faragott, festett, nyomtatott, hímzett, égetett, öntött formában, fában, kőben, fémbe, agyagon, papíron, üvegen, vásznon és selymen hirdeti az unitárius együvé tartozást. Büszkén tűzzük ünneplő ruhánkra vagy kötjük nyakkendőre varrva a nyakunkba. Közösségünknek megkülönböztető, azonosító, öntudatot erősítő jelképe. A következő sorokban a címer megjelenéséről, elterjedéséről és jelen-

téséről olvashatnak egy rövid összefoglalót.

Pecsétnyomók, a címer előzményei

Az unitárius címer első változatai egyházi vezetőségünk pecsétjein jelentek meg először. A bordosi zsinat (1675. június 16.) 43-as számú határozata felszólítja a püspököt és a papságot, hogy készíttessenek tisztségükhöz illő pecsétet, s aláírásuk mellett azzal is lássák el az egyházi dokumentumokat. Hogy pontosan mikor készült el, és miként nézett ki az első püspöki pecsét, arra nézve nincs adatunk, de azt tudjuk, hogy a püspökök az új pecsét elkészülte után is gyakran használták egyházi dokumentumok hitelesítésére saját (családi cí-

merüket vagy nevük kezdőbetűit ábrázoló) pecsétnyomóikat.

A Magyar Unitárius Egyház Gyűjtőlevéltárában végzett kutatásaim során a legrégebbi püspöki pecsétet egy 1746-ból származó, Szentábrahádi Lombárd Mihály által aláírt iraton láttam. A pecsét képe kerek, díszített címerpajzs, fölötte ötágú korona, a címerpajzs dombon álló, heraldikailag jobbra néző galamb, körülötte saját farkába harapó kígyó, feje a galambbal szemben, jobb oldalt. Ennél valamivel régebbi a Consistorium (az Egyházi Képviselő Tanács) pecsétlenyomata, 1724-ből. A pecsét képe az előzővel megegyező, körirata:

SVPERIN. VNIT[ARII]. SANCT[VM].
CONS[ISTORIVM].
V[E]N[ERABILE],

és egy elmosódott évszám, valószínűleg 1687.

Az egyházközségi és egyházköri pecsétek képei nagy változatosságot mutattak a XVIII–XIX. században: gyertyatartó égő gyertyával; zöld ág fölött nyitott könyv; nyitott könyvet körülölelő, saját farkába harapó koronás kígyó; kétfejű, kört alakító kígyó, melynek mindkét feje ugyanazon szívébe harap, fölöttük galamb; hátán zsákot cipelő földműves; angyal; szőlőfürt stb. Ezeket a pecsétnyomokat csak viszonylag későn, a XX. században cserélték le az unitáriusok ma ismert címerét ábrázolókra.

Nehéz megállapítani, hogy pontosan mikor függetlenedett a címer a pecséthasználattól, és vált egyetemes egyházunk szimbólumává, de valószínűleg ez a folyamat egy hosszabb időszak alatt ment végbe. A címerkép a Kolozsvári Unitárius Kollégium tablóján először az 1927–28-as tanévben jelenik meg, utána rendszeresen használják. A címer mai, hivatalos változatát a Kollégium rajztanára, Tóth István alkotta meg 1932-ben.

Okosak, mint a kígyók, szelídek, mint a galambok

A címer eredetére nézve egyelőre csak feltételezéseink vannak. A címer jelképei, valamint a „legyetek tehát okosak, mint a kígyók, és szelídek, mint a galambok” jézusi felszólítás egyaránt felbukkannak egy bizonyos bázeli nyomdász, Johann Froben könyveiben használt nyomdai jelvényén. A jelkép-rendszer a Hans Holbein által készített fametszeten: egy bot, melyet két kéz tart, tetején galamb áll, a bot köré pedig két koronás kígyó tekeredik. Froben nyomdájában, ezzel a jelvénnel ellátva jelentek meg a nagy humanista, Rotterdami Erasmus Desiderius művei, melyeket Erdélyben, különösen anti-

trinitárius körökben előszeretettel olvastak a kor teológusai. Valószínűnek tűnik tehát, hogy az eszmék mellett a jelképeket is lemásolhatták, átvehették az unitáriusok. Érdekes módon a XVII. szá-

Az egyház gyűjtőlevéltárában fellelhető, 1724-ben keltezett iraton látható az Egyházi Képviselő Tanács pecsétlenyomata

zadban Kolozsvárra menekülő, itt gyülekezetet alapító lengyel antitrinitáriusok pecsétje szintén erős hasonlóságot mutat Froben nyomdai jelvényével: egy nyolcas formában, felmagasodva tekergőzdő kígyót ábrázol, melyen egy galamb áll. Hogy ők hozták-e magukkal a szintén Erasmus művei révén ismerős jelképeket, vagy az erdélyi unitáriusok voltak a közvetítők, akiktől a lengyelek átvették a szimbólumok használatát – nem tudhatjuk. A hasonlóság viszont annyira erős, hogy nem tarthatjuk véletlenszerűnek.

A kígyó és a galamb, az okosság, hideg ráció és a szelídség, naivitás összekapcsolása az ellentétek egységét tanító humanista eszmének megfelelő szimbólumpár. A *festina lente* (siess lassan) klasszikus kifejezés fogalmazza meg ezt a kettősséget: az ellentétek kiegészítik egymást, közelebb visznek a teljességhez. Érdekes az is, hogy míg a kígyó az emberi világ és az alvilág, addig a madár (galamb) számos kultúrában az em-

beri szint és a magasabb szférák közötti átjárhatóság biztosítója. A kígyó, mint fallikus jelkép, mint a racionalitás hordozója, férfias; a galamb kecsességével, szelídségével nőies.

A kígyó nemcsak a tudás szimbóluma, gyakran használt orvoslás- és örökélet-jelkép is. A galamb a szelídség, béke, tisztaság és hűség megtestesítője. Együtt ábrázolásuk azt jelezheti számunkra, hogy az ember nem lehet egyszerűen csak okos, a világ dolgaiban jártas vagy a tudományokban elmélyedt, de nem elegendő az sem, ha csupán naiv emberi jóságára alapozva igyekszik megtalálni a helyét az életben. A kettőnek: a helyes értelemnek és a helyes érzelmeknek együtt kell működnie.

A lengyel unitáriusok által használt pecsét 1717-ből. A gyűjtőlevéltárban megtalálható egy 1725-ből származó, viaszban megőrzött lenyomat is

Az embereknek – különösen egy képi megfogalmazással ilyen ritkán élő egyházban, mint a miénk – kellene a jó képek és szimbólumok. Az unitárius címer emlékeztet vallásunk gyökereire, összeköt hittársainkkal, és olyan értéket képvisel, amelynek követése, szem előtt tartása segíthet vallásosságunk megélésében.

Uroborosz: ősi jelkép

PÁLFFY TAMÁS SZABOLCS

• 2000 februárjában – teológiai hallgatóként – egy jőnévű kolozsvári könyvesüzletben, egy akkor újdonságnak számító címertan könyvet lapozgattam. Miközben a külvilágról megfedkezve olvastam, egy férfi lépett mellém és azt kérdezte, hogy milyen szinten érdekel engem a heraldika. Be is mutatkozott: Turánitz J. Lajosnak hívják és címerszakértő. Viszonoztam a bemutatkozást, unitárius lelkészjelölt voltomat említvén és azt is, hogy a székely nemesi származású, tarcsafalvi Pálffy család címerének színes változatát keresem. Előkerült az unitárius címer téma is. Beszéltem a saját farkába harapó kígyó-szimbólum üzenetéről, a Sárkány Lovagrend jelképéről, a farkával önmagát megfajító sárkányról, amelyet a másokon való segítség jelképének nevezett. Köpeczi Sebestyén József heraldikus utolsó tanítványával való beszélgetés is hozzájárult ahhoz, hogy megvásároljam a címertan könyvet, és a továbbiakban kövessem az uroborosz jelképre és unitárius címerünkre vonatkozó fejtegetéseket.

Uroborosz témájú előadásra ez év január 18-án este került sor a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség templomában. A rendezvény hírül adó plakát a Dersi János-terembe hívta az érdeklődőket, a résztvevők nagy számára való tekintettel azonban, egy szinttel feljebb, azaz a neogótikus stílusú ingatlan emeleti templom-helyiségében került sor. A téma főként szépkorúakat és közép-korosztályhoz tartozókat vonzott a templomba. A padsorokat benépesítők tudományköztes szellemi kalandban vehettek részt.

A házigazda lelkész, Nagy László főjegyző elmondta a hallgatóságnak, hogy Miholcsa Gyula tévéoperatőr és fizikus kezdeményezésére sikerült különböző területeken dolgozó szakembereket megnyerni a farkába harapó kígyó jelképének és az unitárius címer értelmezésére.

Előként dr. Czire Szabolcs unitárius teológiai tanár vetített képes bemutatójára került sor. A professzor a kígyót ősi, egyetemes jelképként tárta elénk, mely igen gazdag jelentéstartalommal bír: föld és ég, „alsó és felső világ” közötti kapcsolatteremtést, állandó körforgást, meghalást és újjászületést, bölcsességet és gyógyítást egyaránt szimbolizál. A bibliai teo-

lógia tanára a teremtéstörténetbeli kígyót sajátos nézőpontból vizsgálta, rámutatva az elemi ösztönökkel – táplálkozás és szexualitás – összefüggésbe hozható hüllő fallikus szimbólum voltára is. Az eredeti héber szövegből való idézés kultúrtörténeti különlegességként hatott. Az önharapás pozitív jelentéseként az önméltóságot, negatív jelentésként pedig az önmagába záródást, a külvilág elvesztését említette. A kivetített unitárius címer elemzése során fény derült arra, hogy

a kígyó az öntudat, az értelem jelképe, a galamb Isten lelkét szeretné kifejezni, a zöld domb vagy a szikla az anyagi világot, az ékköves korona Isten országát szimbolizálja. Az előadó hangsúlyozta, hogy az unitárius egyház címerében látható uroborosz és a galamb a jézusi intelemre – „*legyetek tehát okosak, mint a kígyók, és szelídek, mint a galambok!*” (Mt 10, 16b) – utal. A bemutatót bibliai idézettel zárta: „*A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme.*” (Péld 9,10)

„A filozófia a szimbólumokat kettősségben látja” – fejtette ki dr. Ungvári Zrínyi Imre filozófiatanár, egyetemi docens. Három dolgot kell kiemelni a címer kapcsán: a dombon álló galambot, a

farkába harapó kígyót és végül a koronát. A galambra nézve a szelídségre gondolhatunk, a dombra tekintve azt látjuk, hogy nem vesződik el a síkban. Fel kell tennünk a kérdést, hogyha a kígyó teljesen felfalja magát, akkor csak önmagára reflektál? Az uroboroszt csak az Isten lelkére utaló galamb hozhatja ki önmagába forduló énjéből. A korona arany nemesfém anyaga a földből származik, de tisztított. A korona az uralkodás velejárója, fejen viselik, de vajon nem elég-e, ha önmagunkon tudunk uralkodni? A Babeş-Bolyai Tudományegyetem Filozófiai Tanszékcsoportjának etikatanára az unitárius címerben megjelenő emberi életlehetőségekre mutatott rá. „Azt, hogy mi játszódik le a mi fejünkben és lelkünkben, úgy gondoljuk, hogy mi jól tudjuk, de nem biztos, hogy jól értjük. Engednünk kell magunkat más által is megvilágítani, látásunkba mások szempontjait is be lehet, sőt be kell hozni. Vajon milyen lenne az Örökkévalóság, ha értelmetlen lenne? A tudás akkor kezdődik, amikor rájövünk a magunk végességére.”

Sebestyén Spielmann Mihály nyugalmazott könyvtáros, a Teleki Téka volt igazgatója heraldikai

szempontból közelített az unitárius címerhez, megemlítve, hogy annak megalkotása a huszadik században történt (Tóth István rajztanár mellett Köpeczi Sebestyén József erdélyi heraldikus, címerművész is elkészítette). Az általa ismert változatban pajzs alapon hármassal áll a galamb, és mivel Magyarország címerében is hármassal áll a galamb, az unitárius jelképben rejtett utalást találunk az egyetlen magyar alapítású egyházra. Amennyiben hegyre, azaz szilárd talajra szállt a galamb, gondolhatunk az Ararat hegyre, az arra rászálló fehér galamb a tisztaság és a megújuló élet jelképe.

Utalt arra, hogy a Bethlenek, a Pekryek és a Somkerekiek címerében egyaránt jelen van a kígyó képe. A kígyó házat védő állat, a teljesség és a világmindenség jelképe is. Magyar néprajzi vonatkozásokat említve házi és mesebeli, továbbá sárkánykígyókról és szörnyekről, illetve a kígyókhoz kapcsolódó babonákról és hiedelmekről is beszélt. „Amikor Izraelben sivatagi útra indultam, arra hívták fel a figyelmem, hogy vigyázzak miként viselkedek, ha kígyó kerül a közlembe. Erre azt mondtam: én Erdélyben sem tudom, hogy mit tegyek, ha kígyó jön hozzám” – zárta humorral címerelemző előadását a történész.

Dr. Szatmári Mária pszichiáter elmondta, hogy minden emberi szenvedés oka a valamihez való ragaszkodás. Az emberi lélek orvosa szorongásos lelki betegeknek próbálja megmutatni a kivezető utat. A rossz kígyó képe a rossz gondolat, érzés és döntés állapotával társítható. Kiemelte, hogy szinte nincs is olyan pszichiátriai kórkép, amelyben ne lenne jelen a bűvös kör bezáródásának, azaz a rossz rosszabbodásának a jelensége. A gondolati csapdába kerülő emberek egyre jobban szenvednek a saját maguk teremtette ördögi körben. E körben a gondolatok és történetek negatív előjelűvé válnak. A valamihez való görcsös ragaszkodás miatt e betegeknek egyre nehezebbé válik a külvilág felé való nyitás. Az önmagába való harapás utalhat az önmarcangolásra, az uroborosz kép a kilátástalanság érzését sugallja.

Nem tudunk olyanról, hogy bármely kígyó valóságosan a saját farkába harapna; a kígyó pikkelyes hüllő, és vedléskor (gyengénlátó időszak – szerző megj.) tesz egy olyan mozdulatot, amely a farkába való harapáshoz hasonlítható – mondta dr. Bálint István biológus. A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója az anyagkörforgásról, az életciklusokról és az élőlények belsejében lejátszódó homeosztázis jellegű, azaz önszabályozó folyamatokról is beszélt. Az uroboroszt a folytonosság képével társította, kiemelve, hogy a ciklikusság a biológiai léthez tartozó tényszerűség.

„A kígyó egy nagyon okos, ugyanakkor nagyon ravasz és gyakran agresszív állat, amely képes megújulni, ezt a vedlés ténye is alátámasztja. Bár a kígyót a bölcsesség, a tudás jelképeként tartjuk számon, tud-

nunk kell azt, hogy ennek a hüllőnek a látása és halála nagyon gyenge (valódi hallásuk, illetve fülnyílásuk nincs, a földön élő kígyók belső füle jelzi a talaj rázkódásait – szerző megj.). A kígyó kétágú, villás nyelvvel kitűnően érzékeli az illatmolekulákat és a hőmérsékletet. Áldozatait (kisebb vagy nagyobb élőlények) az esetek 99 százalékában biztos, precíz harapással ejti el. Kiemelhető a kígyó türelme, vannak olyan kígyófajták, amelyek tojásaik köré tekeredve védik azokat, továbbá az is, hogy példamutatóan gondozza ivadékait.”

Miholcsa Gyula fizikus a kígyóból a kibernetikába vezette figyelmünket, a harapási aktust folyamatként kezelve ok és okozati összefüggéseket állapított meg, és mindezeket a negatív és pozitív visszacsatolások rendszerére vetítette át. „Ne áltassuk magunkat azzal, hogy a gazdasági válság elmúltával életünk visszatér a régi kerékvágásba. Az önmagába harapó kígyó gazdasági válságként is felfogható. A folyton önmagát erősítő rendszer egyszer csak tönkremegy, és akkor építő vagy romboló eredményű maghasadás következhet be. Igen, az atombombára utalok, a robbanás egy új, egy más rendszert alakít ki, lényegében egy új világot” – mondta a jelenleg tévéoperatorként dolgozó Miholcsa.

Összegezve azt írhatom, hogy érdekes és izgalmas szellemi kalandban vehettünk részt a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség templomában január 18-án este.

Az Unitárius Egyház címerében is fellelhető szimbólum, a farkába harapó kígyó, az uroborosz, egy hat-évesre becsülhető jelkép, ilyen állat valószínűleg sohasem létezett.

Ennek ellenére, a téma iránt érdeklődő hallgatóság, a helyi és a megyei, sőt az országos média jelenléte mutatja, hogy az uroborosz mint ősi jelkép mindmáig foglalkoztatja az értelmes hívőket és a hívő értelműeket.

Dr. Czire Szabolcs teológiai tanár elemzi az unitárius címer jelképeit. Antal Erika felvétele

Közlemény

Magyarországi unitárius vezetők beiktatása

• 2013. január 26-án, a Budapesti Unitárius Egyház-község Nagy Ignác utcai templomában, ünnepi istentisztelet keretében iktatták be tisztségükbe a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének a közelmúltban megválasztott vezetőit. A püspöki helynöki tisztséget Kászoni József lelkész tölti be, a főgondnok (vagyis az egyházkerület világi elnöke) Elekes Botond maradt; felügyelő gondnoknak dr. Barabássy Sándort, egyházkerületi jegyzőnek dr. Szent-Iványi Ilonát, közügyigazgatónak Máté Ernőt választották meg.

Az unitárius vezetőket levélben köszöntötte Orbán Viktor miniszterelnök, aki így fogalmazott: *„Önök élő példái annak, hogy a keresztyénség hatalmas erőket szabadít fel az emberekben, és képessé teszi őket olyan feladatok megoldására, melyre a hitük nélkül képtelenek lennének. Ezért meggyőződése, hogy keresztyénség nélkül nem állíthatjuk vissza a munka becsületét, a család és az otthon szentségét, a versenyben lemaradtak iránti együttérzést és támogatást.”* Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes köszöntő szavait az ünnepségen Csallóközi Zoltán kabinetfőnök tolmácsolta. Horváth János, az Országgyűlés korelnöke „az unitárius Wallenbergre”, a zsidók százait megmentő Szent-Iványi Sándor lelkészre emlékezett, akivel 1945 és 1947 között parlamenti képviselőtársak voltak. Prőhle Gergely a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője a reformáció közelgő 500. évfordulójára hívta fel a figyelmet; kiemelve, hogy reformátusoknak, evangélikusoknak és unitáriusoknak együtt kell megmutatniuk, mit jelent a protestáns erkölcs és etika a mai Magyarországon. Dr. Huszár Pál, a Dunántúli Református Egyházkerület főgondnoka, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának világi elnöke, az egyházak felelősségéről és nemzetmegtartó erejéről beszélt. Köszöntőt mondott Dr. Fischl Vilmos evangélikus lelkész, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtákará.

Aranyossy György felvételei

Elekes Botond újraválasztott főgondnok az elmúlt időszak legjelentősebb eredményének nevezte az egységes Magyar Unitárius Egyház 2012 júniusi megalakulását, az erdélyi és magyarországi egyházrész egyesítését. Kiemelte a Nagy Ignác utcai templomos ingatlan tulajdoni helyzetének rendezését – a korábban állami tulajdonban lévő 49 százalékot az unitárius egyház 2010-ben visszakapta. A főgondnok szerint

„az elkövetkezendő időszakban sokkal inkább vállalnunk kell, hangot kell adnunk vallásunk talán legismertebb értékének, az unitarizmust jellemző toleranciának. (...)Az unitarizmus ethoszából következnie kell, hogy állandó önvizsgálattal még akkor is megértők kell lennünk bizonyos társadalmi jelenségekkel és csoportok magatartásával szemben, ha saját tapasztalatainkból fakadó indulataink más irányba vezetnének bennünket. Mi, unitáriusok, abban hiszünk, hogy minden ember Isten és törvény előtt egyenlő. Nem hiszünk a kollektív bűnösségben, nem hiszünk a genetikailag kódolt bűnökben. Hiszünk, hogy a közösség odafigyelésével és segítségével minden embernek a Gondviselőnek tetsző élete lehet.” Kászoni József püspöki helynök prédikációjában felidézte a magyar történelem egyik nagyszerű – és méltatlanul elfeledett – eseményét: a vallásszabadság törvényének 1568. január 13-án, a tordai országgyűlésen történt elfogadását, amely egyúttal a Magyar Unitárius Egyház születését is jelenti. Felidézte az erdélyi gyökerű unitarizmus magyarországi megjelenését, az első nyilvános istentisztelettől (1869) az első templomszentelésig (1890). Elődei közül Derzsi Károly és Józán Miklós munkásságát méltatta.

Az ünnepi istentiszteleten a kolozsvári székhelyű Magyar Unitárius Egyház elnökségének a képviselőiben jelen volt Bálint Benczédi Ferenc püspök és dr. Máthé Dénes főgondnok, az erdélyi egyházkerület pedig Dimény József, Kecskés Csaba, Simó Sándor és Török István esperesek képviselték.

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház magyarországi Egyházkerületének az elnöksége
Budapest, 2013. január 30.

A barátok becsaphatnak, de a kövek nem

Kisgyörgy Zoltán, a szülőföldet ismerő és szerető kutató geológus mérnök, székely gyermekeket, fiatalokat oktató földrajz szakos tanár, 23. esztendeje a Háromszék napilap belső munkatársa, a Faluvilág oldalának a szerkesztője. Apa is, nagypapa is, unitárius is, árkosi is. Az interjúalannyal Vass Károly segédlelkész beszélget. Az interjú rövidített változatát közöljük.

• Mi indította el a helytörténet felfedezése útján?

Lehet, hogy túlzásnak hangzanék, ha azt mondanám, hogy a helytörténettel fiatal koromban ismerkedtem meg, de egyszerűen az a helyzet, hogy érdekelt minden, ami körülöttem volt. Érdekelt az, hogy Árkosnak volt-e régi temetője? Hogy miért nincs a vártemplom körül régi, megőrzött sírkő; XVIII. századi, vagy azelőtti? Hogy került a falu oda fel, mikor itt lent a falu végén, a mi földünk lábánál van egy románkori templomrom, amit kiástak? Mit ástak ki? Mit állapítottak meg? Milyen volt annak a szentélye? Honnan jöttek a Kisgyörgyök Árkosra? Miért lett Béni nagypapám, apám s öcsém, s annak a lebéult fia?

Csak ez a falu (Árkos – szerk.) annyi minden érdekességet adott. Azt mondják, ott volt a falumban a Várhegy. Mentünk a Sugásba, a Glóriaforrásra, s az árkosi borvízforrásokhoz vízért. – Gyertek, nézzük meg a Várhegyet! A Várhegy tetején egy kerek földkarika volt. Ástak ott, de az égvilágon semmit sem kaptak. – Hát, tanító bácsi – Tegző Samu volt a tanító bácsi – ott voltunk a Várhegyen, ott semmit sem láttunk, ott se kőfal, se semmi. – Ó, Zolti fiam, hát ott mi ástunk! – Akkor jön Várhegynek az érdekes története: Hát, ott rengeteg kincs el van ásva. De csak az láthassa meg, aki fiúgyermek, kék szemű, szőke a haja, hetedik születt, s az is csak akkor, hogyha a körmit fehérmákolajjal – hát, az ugye, nagyon ritka – bekenik, a szemet békítik, s járassák kereken. S járatták, de úgyse láttak semmit. S azóta is kísért örökké az ilyen dolog. Belülről jött ez a fajta érdeklődés.

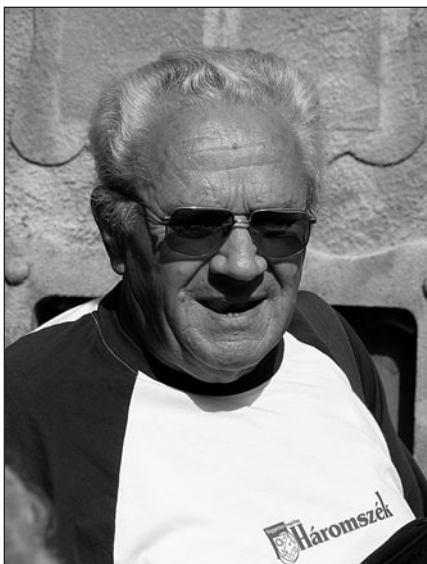
• Gyermekeként sokszor nagy álmokat szövünk arról, hogy felnőttként mit akarunk dolgozni. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

Amikor bejöttek az oroszok, megindult az ötvenes évek nagy népi demokrácia rendszere. Meghótt Szentkereszty báró (Szentkereszty Béla, 1885–1944, V. K), traktoriskolát csináltak a kastélyba. Megyek traktoriskolába Incze Ferivel, Péter Jóskaival, az osztálytársaimmal. Azt mondja édesanyám: – Nem, nem édes fiam! Akarsz-e járni a szövőgyárba, hajnalba felkelni, tiszta gyalog Árkosról be, le Szermerjára, mint én? Azt akarod-e? Te többre kell vigyed! Mész a Mikóba! Mondta-e anyám? Szent volt. Diáksapkát, waldenabátot, töltőtollat, bé a Mikóba. S most jön egy érdekes momentum. Jön anyám, s azt mondja: – Édes fiam, úgy lehet, hogy nem vesznek fel. 100 lej beiratkozási díj kell, s honnat? Hát az egész családnak nincs annyi. Anyám sírni kezdett, s elmentünk az irodába. S a Mikó kollégium könyvelője, Ürmösi Gyula bácsi, unitárius lelkész volt. Mikor meg-

látott, azt mondja: – Hát Kisgyörgyné, én ezt a gyermeket ismerem. Ez első gimnazistaként hozzánk járt vallásórán, unitárius gyermek. Ezt Árkoson a templomban ott láttam Imre Domokos kántortanító mellett, ezt a szép göndör hajú gyermeket. – Igen, tiszteletes úr. – Na, ide hallgassanak! Kisgyörgyné, én megkölcsonözöm magát 100 lejjel, s mikor kikapja a szövőgyárból a fizetést, akkor megadja. Így lettem én Mikós kollégista.

Édesapám egyszer azt kérdezte, mikor itt a Mikóba érettségiztem: – Édes fiam, mi szeretnél lenni? Mondom: – Színész! – Jaj, édes fiam, hagyj békén, hát ez egy komolytalan dolog, a szájadra se vedd. Még egyszer kérdezte. Mondom: – Unitárius pap. Azt mondja: – Idehallgass, mondjál le erről is. Há nézd meg, itt van, megérkezett a vörös kommunizmus. Ez a vörös kommunizmus innét 40 esztendejig nem menyen el. Nem lesz az unitárius papoknak dímos élete ebbe a rendszerbe. Hát volt valami igaza, de Kökösi Kálmán bácsi is élt és dolgozott, Darkó Béla tiszteletes úr is, aki engemet konfirmált és még hát sok-sok olyan unitárius lelkész, akit tiszteltem, szerettem.

Végül aztán szavalni szavaltam, színdarabolni színdaraboltam, templomba jártam, de nem lettem sem pap, sem színész. A Mikóba Harkó József (1914–1999, földrajzi és néprajzi szakíró, tanár. V. K.) lett a földrajztanárom. Harkó mondta, hogy: – Zolti, te menj földrajz-geológiára a Bolyaira. – Apám megint kérdi: – Édes fiam, mi akarsz lenni? Én mondom: – Megyek geológiára. – Na, ezt jól teszed! – azt mondja. – A barátok becsaphatnak, de a kövek nem.

• A helytörténet iránti érdeklődése mégis megmaradt

Az egyetemen egyet kirándulásra vittek minket. Hiába volt ez a kezdődő diktatórikus rendszer, meglátogattunk minden magyar templomot, emléket, váromot, érdekességet, abból mind naplót vezettünk, lerajzoltuk. Úgyhogy az még csak táplálta bennem az érdeklődést. Mikor elvégeztük, akkor pillanatnyilag geológus mérnökként elhelyezkedni nem lehetett. A tanügyben voltam három esztendő és úgy kerültem a köpeci szénbányához geológus mérnöknek. Na, hát nagyon otthon voltam. Kövületekkel tele volt a szén, őszállatcsontokat, -fogakat találtak a bányászok. Hozták hozzám: – Mérnök úr! Ne, milyen fogat találtam. Így született az *Őslények nyomában* című könyvem! Megírtam a köpeci szénbányászat ipartörténetét is. Akkor kultúrfelelősnek tettek a szakszervezeti bizottságba. Vezettem a kultúr csoportot, mentünk a bányász elvtársakkal falura kiszállásra. Elmentünk Vargyasra is, belépünk a kastélyba. Kifosztották, kollektív lett, s juhok éltek benne. Mondom az öreg Sütő Bélánénak: – Gizi néni (Borbáth Gizella a vargyasi Danieleknek volt szobalánya), hallgasson ide, mert én kérdezek valamit: Hogy volt berendezve a kastély? – Hát ezt hiszi-e, hogy én tudom! Nem tévesztem össze mi volt jobbról, s balról, arról a port én töröltem. Így született meg az első leírása a vargyasi és az olaszteleki Daniel kastélyoknak. Aki nagyon-nagyon jártas akar lenni helytörténetben, s helytörténésznek tartja magát, az költözzön ki legalább egy hétre egy faluba, vagy járjon ki minden nap. Nem igaz, hogy milyen kincses zsák a falu.

• Turista kalauzt is írt a vidékről magyarul és románul

Ez 1973-ban jelent meg, kemény diktatúra volt, egyre nehezebb. Megírtam *Erdővidék* címen. Akkor Szilveszter Lajos és László Attila, a

karmester a Magyar Férfidívalárdánál, azt mondták: – Zoli, pénzt adunk reá, csak rendezed. A megyei pártbizottság tegye reá a pecsétjét, mert a nyomda nem fogadja el. Azt mondja Zoli: – Először is ezt meg kell írni románul. Megtudod-e? – Meg. Ez érdekes volt. Olyan románul nincs, Erdővidék, csak olyan hogy Bazinul Baraolt. Na de, amikor odaértem, hogy elmondjam a négysorosát Krizának Nagyajtánál: *Erdővidék az én hazám...* akkor az úgy hangzott, hogy: Țara pădurii mi-e vatră, m-a făcut mama catană, m-a crescut săraca cu suspinul codrului, cu cântecul cucului. Így lett a Kriza féle vadgalambból kakukk! Így! Megírtam románul is, akkor azt mondta Jecza Tibor, a Megyei Tükör főszerkesztője, az, aki le kellett pecsételje, hogy: – Idehallgass, lepecsételtem, de a következményeit együtt vállaljuk.

• És lettek-e következményei?

Következménye akkor sem lett, amikor már azt hittem, hogy zűrös a helyzet. Tessék elképzelni, hogy Baróti Szabó Dávid, a jezsuita pap, fényképpel benne volt. Csak én úgy futtattam, mint nyelvész, a modern költészeti nyelv megteremtője. Elment. Mondta Jecza, hogy: – A butaság nagy úr, Zoli bácsi! Ki tudja, hogy ki volt Szabó Dávid! Hát ő, a magyar szakos tanár biztos tudta, és a plébános urak is Barótról. A könyv megjelent, 6000 példányba kelt el magyarul is, románul is. 1990-ben a bánya csődbe ment, előre tervezett veszteségekkel dolgozó bánya volt. Nyomban a rendszerváltás után Jecza és Kisgyörgy Tamás azt mondták: Gyere a *Háromszék*hez. Na, most minden faluról írni kellett. Díszíteni kellett a riportokat, kuriózumokkal tele, ezért aztán mindent megnéztem. Felmentem a toronyba, megnéztem a harangot, lemásoltam az emléktáblákat, és gyűjtöttem rendesen. S akkor ez az újságírói periódus teljesítette ki nálam tulajdonképpen a helytörténet iránti

érdeklődésemet, s ebből nem akarok kilépni. Ettől nem is lehet megszabadulni olyannyira, hogy most Árkos történetét írtam meg egy kis füzetben.

Az Árkos-füzet után pedig most visszatérek a geológiához, a paleontológiához. Egy háromszéki földtörténeti kalauzt tervezek. Kövületek, érdekes kőzetek, barlangok, ásványok, ozsdolai gyémánt – ezekhez vezetem el az olvasót, a turistát, nézze meg azt a helyet, a kezével törjön abból, gyűjtsön abból a kőzetből.

• Ahogy elmondta élettörténetét, azt, hogy mi indította erre a kutakodásra, Orbán Balázs jutott eszembe. Hatott-e önre Orbán Balázs életpéldája?

Orbán Balázs könyveihez a kolozsvári Egyetemi Könyvtárban jutottam, de csak különleges módon adták ki, mert azt nem szabadott kiadni, de ha vittem egy csokoládét, ajándékot, akkor beborították valamibe, s kihozták. Hát onnan ismertem. A végén megvettem, de nem használhattam.

Aradról, Halmágyi Samu (1880–1962, V. K.) lelkésztől kaptam egy levelet, hogy eladja az eredeti Orbán Balázs sorozatát. Elutaztam oda, mert ott rokonaim voltak, megvettem. De hazavinni nem mertem, mert rettenetesen halásztak reá a szekusok. Nálam, már korábban is volt házkutatás. Megvettem, s Apácán dugtam el az anyósoméknál házában, s amikor írtam a cikkeket, abból vettem ki. Mikor már Magyarországon kiadták, de itt még nem, a sógorom s a testvérhúgom úgy hozta át Magyarországról, hogy almástészta volt a tetején. Kartondobozban. Aztán az eredetit eladtam, amikor a lebénuult Benjinek (Kisgyörgy Benjámín, V. K.) központi fűtést kellett csinálni. Elvitték Magyarországra, jó pénzt adtak, segíthettem. Majdnem minden cikkemnél Orbán Balázshoz vissza kell térni. Hálás vagyok neki az önfeláldozó, értékes munkáért.

Elviselhető szenvedések?

**FERENCZI
ENIKŐ**

Gyakran találkozom az emberi szenvedés különböző formáival: testivel és lelkivel egyaránt. Ma azokról a fájdalmakról szeretnék írni, amik lelki szinten gyűlnek össze bennünk. Ezeket követve és vizsgálva próbálom rendszerezni és csoportosítani őket. Elsősorban azt figyelem, hogy mik okozzák a legnagyobb szenvedést? Kérdés az is, hogy vajon mennyit bír elviselni az ember anélkül, hogy énje, személyisége sérülne? Hol van az a határ, van-e egy olyan határ, amikor szenvedéseink már nem megerősítenek, esetleg tapasztaltabbá tesznek minket, hanem úgy szednek ízekre, hogy nem áll helyre többet bennünk az egyensúly? Hol az a küszöb, amit még elviselünk, és képesek vagyunk túllépni?

A lelki szenvedések vizsgálata azért is fontos, mert egyre magasabb azon testi betegségek száma, melyek lelki eredetűek, és amikor kezelésre kerülnek, már túl késő, mert a lelki terhek „testet öltöttek”, és szervi bajjá alakultak. Így nagyon sok testi betegséget meg lehetne előzni akkor, amikor még kezdeti formájukban (lelkileg) jelennek meg. S mennyivel elviselhetőbbé lehetne tenni az emberi léte-zést, ha lelki terheinkre időben gyógyírt találnánk! Ezért egyik megállapítás mindenképpen az, hogy lelki tüneteinkre, lelki szenvedéseinkre jóval nagyobb figyelmet kellene szentelnünk. Persze ez nagyon sok akadályba ütközhet: mert nem így voltunk nevelve, mert úgy szokás, hogy lelki fájdalmainkat ne osszuk meg senkivel, szakemberi segítséget igénybe venni pedig igen megterhelő lenne. De szembesülnünk kell annak valóságával is, hogy csak nagyon kevesen vannak azok, akik olyan bel-

ső képességekkel rendelkeznek, hogy önmaguk gyógyítói legyenek.

Négyszemközti beszélgetéseken számomra egyértelművé vált, hogy az ember hogyan gyűjti élete során (sokszor tudatosan) lelki sérelmeit, és egy adott kor után, mintha ez a csomag elviselhetetlenül nehézvé válna: kipakol vagy összeroskad súlya alatt, és ez utóbbi esetben sérülés figyelhető meg.

Lelki szenvedéseink igen fontos csoportját alkotják azok a sérelmek, amiket mások okoztak nekünk. Érdekes, hogy ezekre elég könnyedén visszaemlékezünk, talán már 4–5 éves korunkból őrzünk ilyeneket. Úgy tűnik, hogy mintha „így lennénk berendezve”, hogy ezek jobban megmaradjanak bennünk. A nagy kérdés, hogy a szép történetek, emlékek miért nem semlegesítik ezeket? Miért feledjük el a pozitív dolgokat, amikből azért remélhetőleg jóval több van, miközben a negatív eseményekre tisztán emlékezünk? Vajon személyiségstruktúránktól függ, vagy egyszerűen a szenvedések, épp az általuk kiváltott fájdalomérzés miatt jobban bevésődnek emlékezetünkbe? Nehéz lenne pontos választ adni. De a gyakorlatból úgy tűnik, hogy negatív élettapasztalatainkat hűségeken őrizzük.

Hasznos lenne megtanulni ki beszélni őket, mindenkivel, akik a sértő fél kategóriába tartoznak. De hiába mondogatjuk oly sokszor a kommunikáció fontosságát, mert a kommunikációhoz két ember kell, és ha az egyik nem tart még ott, hogy képes legyen kezdeményezni, vagy meghallgatni, a tisztítás és feloldás folyamata nem indítható be. Ezért gyakran marad minden a bekövetkezett állapotában, legfeljebb az idő feledtetheti életét. Jöhetne a megbocsátás. Erről

is legalább annyit beszélünk, mint a kommunikációról. De a valós tapasztalat azt mutatja, hogy lehet feledni dolgokat, átlépni rajtuk, de minden, ami bennünk egyszer fájdalmat szült, annak nyoma valamilyen szinten megmarad, még akkor is, ha már a mélysége oldódott.

De mégsem lehetünk szenvedéseink áldozatai! Próbáljunk úgy tekinteni rájuk és okozókra, mint amit megtapasztaltunk, mert valami miatt meg kellett tapasztalnunk a létben. Mintha a választás nem rajtunk állt volna. Vannak, amik megkeményítik szívünket, bizalmatlanabbá tesznek minket, ráébresztenek a valós helyzetre, emberismeretünket vagy éppen magányunkat erősítik. Lehetünk óvatosabbak és józanabbak. Lehet, hogy amikor eltávolodunk valamtól vagy valakitől, akkor találunk igazán magunkra. Vannak helyzetek, amikbe egyszerűen belesodródtunk, pedig nem akartuk magunknak. Csalódunk és szenvedünk, de ezeknek mi magunk is részeseivé leszünk. A szabad választás az, hogy elengedjük ezeket a szenvedéseket, és nem idézzük magunkban újra és újra, hogy érezzük élüket, görcsösen ragaszkodva hozzájuk.

Szerintem nem vállalhatunk be az életben olyan helyzeteket és állapotokat, amikor önmagunk feladjuk. És nem is engedhetjük meg magunknak, hogy szenvedéseink által darabokra hulljunk, és elveszítsük valódi énünket. Vannak történetek és tapasztalatok, amiket úgy tűnik, hogy nem tudunk kikerülni. De hogy kivel, kikkel folytatjuk, s hogy milyen emberek leszünk, az tőlünk is függ. Keresünk azt, ahol és azokat, akikkel önmagunk lehetünk.

Csendes Napok a Teológiai Intézetben

Félidők közti 10 perc szünet

ALBERT-NAGY ÁKOS

• „Azok a jó Csendes Napok, amelyek rengeteg kérdést vetnek fel, és segítenek bennünket abban, hogy a két félév között megállva tudatosítsuk még jobban magunkban azt, hogy terveink és feladataink vannak” – fogalmazta meg Koppándi Botond teológiai tanár. Az idei teológiai Csendes Napok valóban erre az elképzelésre épültek. Bár központi témája nem volt meghatározva, mégis érezhető volt, hogy az előadások mondanivalója a teológus ifjúságra váró feladatok körül gyűrűzött. Ha eddig valamelyikünk azt gondolta volna, hogy a lelkészség a vasárnapi szolgáltról szól, e pár nap alatt felfogása bizonyára módosult.

Mit jelent lelkésznek lenni?

Az unitárius tanszék előadássorozatát Solymosi Zsolt, a János Zsigmond Unitárius Kollégium igazgatójának és vallástanárának bibliamagyarázata nyitotta. A Lk 18,35–43 alapján felhívta a hallgatók figyelmét az út szélén hagyott vakokra, azokra az emberekre, akik tiszta lelkűek ugyan, de valamilyen okból kifelé eltávolodtak az egyháztól, s az út szélére, a perifériára kerültek. Figyelmeztetett: bár a látszat nem ezt mutatja, sokaknak igényük van a vallásosságra, s ezeket az embereket fel kell karolni!

Ezt követően Máté Sándor lelkész, aki Brassóban tapossa hivatása immáron 37. évének kacsaringós ösvényeit, beszámolt lelkészsége tapasztalatairól. Nemcsak a napos, hanem az árnyékos oldalait is megmutatta a lelkési hivatásnak.

Délután ugyancsak Máté Sándor szólt hozzánk bibliamagyarázatával. Az 5Móz 7,6–8 versekből a „Téged választott ki Istened” mondatot kiemelve taglalta a kiválasztottság kérdését. Hangsúlyozta, hogy a kiválasztottság nem jelent sem előnyt, sem hasznot, sem privilégiumot, hanem annál inkább felelősséget és feladatot. Intett arra, hogy kiválasztani, különbséget tenni csak Istennek van joga, azonban mi, lelkési pályafutásunk alatt ne legyünk személyválogatók, mert abból előbb-utóbb csak baj származhat.

Majd ismét Solymosi Zsolté volt a szó, aki tapasztalatain keresztül megmutatta azokat az eszközöket, amelyekkel az egyház hírt tud adni magáról, képviselni tudja magát a társadalomban, valamint közölni tudja üzenetét a társadalom irányában. A palettán a leghangúlyosabb szerep természetesen a média eszközeinek jutott, a televíziós műsoroknak, rádióműso-

roknak és az újságcikkeknek. Ezek mellett azonban hatásosnak tartja a híres emberek, a közéleti személyiségek bevonását az egyházi eseményekbe. Nem mindegy az sem, hogy van-e honlapjuk az egyház-községeknek, egyházi iskoláknak, mert egy megkapó honlap által nagy népszerűsége lehet szert tenni. Azt is bebizonyította a hallgatóság előtt, hogy még a dokumentáló fényképek minősége is nagyban befolyásolja az intézmény imázsát. Nem utolsósorban pedig olyan különleges rendezvények, események szervezését javasolta, amelyek egyediségükkel felhívják magukra a környezet figyelmét.

Másnap Rácz Norbert kolozsvári lelkész sokunk előtt új szemszögből világította meg a Mt 15,21–28 versekben szereplő kánaáni asszony történetét. Jézus – véleménye szerint – e helyzetben tévedett, mert beszédét nem az önzetlen szeretet, hanem a diszkriminatív elvek irányították. Éppen ezért itt nem ő, hanem a kánaáni asszony hite a példaértékű, amely Jézus radikális elvei felett is győzedelmeskedik. E történet bizonyosság arra, hogy az erős hit, a „remélt dolgokban való bizalom” mindent fölül tud múlni.

A bibliamagyarázatot Elekes Botond Áron főgondnok nagy port kavarázó előadása követte, amelyben felvázolta egyházunk múltját, és rámutatott azokra az új és eddig ki nem használt lehetőségekre, amelyek az egyesített Magyar Unitárius Egyház helyzetében rejlenek, s amelyek talán megállíthatnák, vagy legalábbis enyhíthetnék az unitárius lélekszám folyamatos apadását. Mindent, ami vitát váltott ki, helyszűke miatt nem lehet ide leírni, de hadd említsünk meg párat. A főgondnok alapvető problémának tartja azt, hogy míg a külső környezet megkérdőjelezhetetlenül megváltozott, addig az egyház egy meglehetősen régi in-

tezményi struktúrát konzervált. Ezért elsősorban az intézményi rendszer újratervezését tartja szükségesnek. Továbbá jövőt lát magyarországi unitárius óvodák, iskolák vagy felsőoktatási intézmények alapításában. El kellene indítani haladéktalanul a cigánymissziót is, embereket kellene képezni erre a feladatra, mert nem lehet eltekinteni a településeken történő cigány etnikumúak növekedésének tényétől. Talán a legutóbbi téma foglalkoztatta a leginkább a teológiai hallgatókat, mivel ez a legaktuálisabb és a legemberközelibb is, s a probléma orvoslására kevés példa áll rendelkezésre az egyházban, ahonnan ezt tanulni lehetne.

Ifjú lelkek feladata

A délutáni előadók Rácz Norbert lelkész, Fülöp Júlia ifjúsági lelkész és Tussay Szilárd, a *Válts Irányt!* keresztény fesztivál főszervezője voltak. Rácz Norbert az ifjúsági munka egyházi vetületét tárta elénk. Az egyház és ifjúság együttműködését, sőt egységét tartalmazó célkitűzést így foglalhatjuk össze: „Az egyház feladata az, hogy a fiatalok és idősek egy közös célért testvérként munkálkodjanak.” Fülöp Júlia az Ország-

gos Dávid Ferenc Ifjúsági Egyesület tevékenységéről szólt: a megalakulásának történeti áttekintése után az egyesület céljait és tevékenységeit ismertette. Tussay Szilárd a *Válts Irányt!* fesztivál kialakulásáról, megszervezéséről és lebonyolításáról beszélt, ennek nehézségeiről és sikeréről, illetve a jövőbeli tervekről.

A Csendes Napok záró mondatait Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület újonnan megválasztott püspöke fogalmazta meg az Ef 2,14–15 alapján, rámutatva arra, hogy az egyház olyan helyé kell, hogy váljon, ahol a generációk közötti válaszfalak lebomlanak. A záró istentiszteletet egy szeretetvendégség követte, ahol az előadók, püspökök, professzorok és hallgatók közösen fogyasztották el vacsorájukat.

És bár a vacsorával a Csendes Napok programja hivatalosan lezárult, másnap az unitárius ifjúság tovább folytatta – már egy kicsit hangosabb – csendes napjait. Megszerveztük a már hagyománnyá vált csendesnapi kirándulást a Gorbó-völgyébe, ahol egy kis sütögetés, hógolyózás, hófocizás után már nem csak szellemileg és lelkileg, hanem testileg is bemelegíthettünk a tanév második félédjére. Végül pedig hétfőn elhangzott a sípszó, s mi a pár perc szünetben összegyűjtött erőnkkel folytatjuk tovább küzdelmeinket a teológiai pályán!

Farsangtemetés Korondon... vagy valamivel több?

Rövid volt az idei év farsangja. Kevés idő maradt a maszkok viselésére... Vajon húshagyó kedd után tényleg nem viselünk maszkokat? Jó lenne...

Valahol olvastam, hogy a teremtet világban mi mindannyian szimbiozisban élünk, egymástól függünk, nem határolhatjuk el magunkat. Szoktuk is mondani, hogy társas lények vagyunk. A ma oly divatos rendszerelmélet szerint mindannyian beletartozunk a rendszerbe, nem vonhatjuk ki magunkat, még egy adott képernyő kedvéért sem. Ezt a gondolatot eleink természetszerűen élték meg. Volt farsang, volt böjt, volt közösségi élet és egymásra figyelés. Istennek legyen hála, vannak helyek, ahol a hagyomány nemcsak szokás és alkalmi ünnep, de maga az élet. Korondon valósággal megpezsdült az élet farsang ideje alatt, lakodalmak, bálok, iskolás ünnepségek, maszkos jópofaságok követték egymást. Ezt zárta húshagyó kedd estéje, melyet az unitárius egyház-község nőszövetsége szervezett meg. Volt áhítat, volt tombola, volt ének, volt torta, a kihagyhatatlan pánkó, sok ember – kicsik és nagyok – és sok-sok nevetés.

Már előre töprengtem magamban, hogy vajon a torta sorsolása nem rontja-e meg a hangulatot, hiszen nincs annyi, hogy mindenki nyerhessen. Főként a gyerekek, ők milyen szájjal mennek el, ha nem

nyernek? Aztán elkövetkezett a sorsolás pillanata. Nyert ez is, az is, nagy volt helyenként az öröm. Mások csak reménykedtek. Majd a korábban már nyerő számot vásárlók újból nyertek, a második tortát is ők vitték el. És akkor megtörtént a csoda kis szeretetotthonunkban. Megtörtént az első felajánlás. Aki már nyert tortát, lemondott egy újabb nyereményről, és átadta a nyertes jegyet másnak. Valakinek, aki még csak reménykedett benne. Ezt követte egy újabb lemondás és felajánlás. Ezután már csak gyerekek kaptak nyertes jegyet. Egymás tenyerén hordoztuk a mosolyt. Öröm és nyugalom, boldogság és együvé tartozás. Egymástól függünk, egymáshoz tartozunk, jó együtt lenni.

LÁZÁR LEVENTE

„Örvendeztesd meg szolgád lelkét...”

A farsangi ünnepkör legtöbbször jellegzetes, a keresztény egyház tanításaival ellentétes, fordított világképet fogalmazott meg. Dávid Ferenc, Kolozsvár hitújító lelkésze 1573 januárjában azzal a kéréssel fordult a városhoz, hogy az vessen véget a bábokkal történő, álarcos, farsangi ruhás felvonulásoknak. A város tanácsa már 1573. január 13-án elfogadott egy olyan határozatot, melyben keményen elítélte mind a napali, mind az éjszakai, utcán történő plebejusi vigalmakat és maszkos felvonulásokat. Azóta a világi és egyházi hatalmak azzal a megnyugvással engedélyezik ezt a pogány hagyományokkal tarkított korlátoknak nekifeszülő téli időszakot, hogy annak mulatozásai nem csapnak át lázadásokba, komolyabb rendbontásokba.

A szász falvakban népszerűek voltak farsangkor a szekerekre szerelt mozgó színpadok, melyeken a legények fogorvosi rendelőt, konyhát, köszörűs vagy lakatosműhelyt rendeztek be. Általában a szekerek maguk után húztak egy keréken táncoló bábupárt, ezt bolondkeréknek nevezték. A Szászrégen melletti falvakban a húshagyókeddi farsangi bálra olyan szekerekkel hívták meg az embereket, melyekre egy-egy füstölő kályhát helyeztek, amin a háziasszonyoknak beöltözött legények erősen fűszeres, ecettel vagy petróleummal ízesített palacsintát sütöttek.

A farsangi időszak végén sok helyiség fonóházában az asszonyok zártkörű mulatságot szerveztek. Élelmet, pálinkát és bort vittek ilyenkor a fonóházba,

ahová akkor este csak egy lerészegített muzsikás férfit engedtek be, kinek zenéjére reggelig mulattak. Ha egy-egy kíváncsibb férfiember mégis bemerészkedett oda, akkor azt hirtelen megragadták, levetkőztették, majd alapos orvosi vizsgálat után meztelenül kidobták a hóba.

A zártkörű asszonymulatságokat általában húshagyókedden szervezték meg, nem véletlenül: a hagyományörzőbb szász falvakban egészen a 20. század közepéig fennmaradt az a hagyomány, hogy az asszonyok húshagyókedden különleges erő birtokába jutnak. A Kőhalomszéken élő tradíciók szerint a hölgyeket ilyenkor csak úgy lehetett megfosztani hatalmuktól, ha cipőjüket lehúzták és mezítláb az udvarra vezették őket.

A székelység és szász vidék határán elhelyezkedő Datkon az idei farsangi időszakban a nőszövétség asszonyai úgy döntöttek, felelevenítik különleges erejüket, és január utolsó péntekén beöltözve megjárták a falut. Mivel a falubeliek hiányolják egy állandó orvosi rendelő működését, asszonyaink falujárása alapos orvosi vizsgálatral egészült ki, az ahhoz szükséges felszereléssel (kalapács, harapófogó, nagyító stb). A maszkurás csapat a „vizsgálat” végén recepttel is ellátta pácienseit (az ároni áldást ajándékozták minden háznak), amit azok kellőképpen meg is honoráltak.

A farsangi időszak végéhez közeledve nőszövétségünk nem zártkörű mulatságra készült, hanem a húshagyókeddi előtti vasárnapon az egyházközség számára közösségi délutánt szervezett a helyi kultúrotthonban, ahol asszonyaink Rejtő Jenő-jeleneteket adtak elő, a közönség pedig főtt kukoricát és pánkót fogyasztott. A férfiakat sem zárták ki a mulatságból, így az egyházközség keblitanácsa forralt borral készült. Az egykori ecetes, petróleumos palacsinta idén elmaradt. A délutánon vendégünk volt Veress László sepsiszentgyörgyi színművész, aki a farsangi alakoskodásról és Hány Jánosról mesélt a színpad alatt nadragijába kapaszkodó gyerekek örömeire.

Szokásaink ravaszul az új kor igényeihez simulnak, hogy ha átalakulva is, de megmaradhassanak közösségépítő szerepükben. Ma már igyekszünk úgy farsangolni, hogy amiatt, reméljük, Dávid Ferenc sem haragudna meg.

MAJOR ORSOLYA BEÁTA

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Az élet furcsaságai

Ülőjárás után Juliska néni így panaszkodik a tanítónénak: – Jaj, tanítónéasszony, lelkem, képzelje csak, tegnap az ülő lecsapott egyetlen tojtyúkomra, s úgy megette, hogy csak a csupasz lábszárát kaptam meg

belőle; s képzelje, mennyit tojás volt benne, egész nyáron tojt volna, igen biza lelkem. S milyen kövér volt, hiszi-e, hogy fél liter zsírt olvasztottam belőle, azt biza; s milyen poronyó volt a húsa, hiszi-e, egy falást se tudék lenyelni belőle, seprűt vevék vele...

PÁLFFY ÁKOS

Télűző est kiállítással

SZÁSZ-FÜLÖP GYÖRGY

• Mint már annyiszor, ismét bizonyította a medgyesi unitárius közösség, hogy a hitélet a hétköznapi összetartozást is megalapozza. Ennek szellemében került sor egy farsangi összejövetelre február 2-án, ahol az unitárius közösség szépszámu jelenléte volt a tét, mely meg is valósult, bizonyítva, hogy az összetartozás más útjait is képesek vagyunk bejárni. A nőszövecség finom házi sütésű fánkkal lepte meg a szórakozni egybegyűlteket. Előkerült az istenek itala, a jófajta házi bor is, mely segített bebizonyítani – főleg az idősebbek által elfoglalt sarkok felől –, hogy élnek még a régi szép magyar nők.

Az est fénypontját mindenképp a színvonalas kiállítás képezte, melyet Küküllődombó szülöttje, id. Mátyás Sándor munkái alkottak. A fa szeretetéről beszélő domborműszerű vagy síkfáragás-technikával készült alkotások széleskörű tematikát öleltek át. Az embertársi kapcsolatok közti isteni ösztönzést sugalló összefogott, imára kulcsolt kéz az alkotó világnézetét tükrözte. S mert mindennapi imánk nem hangozhat el anélkül, hogy ne éreznők a nemzeti hovatartozás állandó hívását, ott álltak a faragványok közt történelmünk nagyjai: Attila, a hun vezér, vagy az országalapító Szent István. Az irodalom felé is kitekintett Mátyás mester, jelezték Ady Endre vagy Kós Károly fába vázolt vonásai. A mester – bevallása szerint – nem akart a teljességre törekedni, ami megfogta, azt próbálta láttatni. De a véső és fa közti összhang megtartó és felemelő ereje minden alkotásban megragadható volt.

Az alkalom során meghitt beszélgetések alakultak ki a kisebb csoportok között. Ki-kí arról beszélt, amit érdekesnek vélt. Lassan összekovácsolódott, szinte család-

diassá vált a hangulat. Rövidesen alkalom adódott, és félrehívtam a művészt egy kis beszélgetésre. Magas, meleg tekintetű ember ült előttem, sugárzott belőle az életbölcsesség.

• Mióta farag, Mátyás úr?

Mindig éreztem vonzalmat a művészetek iránt. Egy idő óta a faragás tölti ki életemet. Megpróbálok valamit hagyni az utókor számára. Remélem, sikerül...

• Miért éppen a fa? Lehetett volna kő, gipsz, akár a kerámiában beérő agyag...

Nem, nem! Szerintem a művészetben a fának van a legnagyobb szerepe. A fának van melegsége, a fának van borzalma, megadja a szeretetet. Nincs olyan anyag a földön, melyből úgy lehetne dolgozni, mint a fából.

• Készül különösebben a munkáira, vagy csak jönnek az ötletek és nekiugrik?

Nem szoktam nagyon készülni. Van úgy, hogy megfog valami, és ha úgy érzem, hogy azt meg kell csinálni, akkor belekezek.

• Történik, hogy valamit nem sikerül kedvére kivitelezni?

Megesik, hogy nekifog az ember, s lehet, hogy kicsi dolog, de nem sikerül a gondolatok, az üzenet kellő kifejezése.

• Munkái kisméretűek. Ez egy fajta törekvés, úgy érzi, hogy így jobban kifejezheti mondandóját, tömörebb, világosabb az üzenet?

Nem célozom a kisméretűsége, s amúgy különösebben az üzeneten sem gondolkozom. Úgy érzem, munkáimba beleoltam a fa iránti szeretetet, s a választott témák maguk viszik majd az üzenetet. A

család biztatására faragok, s legtöbb munkám nekik készül. Ha mégis mások is meglátják, sőt értékelik is, akkor ez külön öröm számomra.

• Továbbadja a vésőt? Lesz a családban követője?

Én szeretném. Vannak művészi beállítottságok. Az egyik unokám fuvolázik, egy másik szépen rajzol. A legkisebbikben határozottan morog a faragás iránt is némi tehetség... Majd a jövő dönti el.

• Tervez más kiállítást, esetleg kiállításokat is?

Nem is tudom! Ez sem volt előre tervezve. Egyszerűen meghívtak, felkértek, s szívesen jöttem el. Én nem érzem magam annyira felkészültnek művészeti szinten, hogy mutogathatnám alkotásaimat.

• Tehát ön szerint egy művész mindig tud fejlődni?

Egy művész mindig is fejlődik, de én már aligha. Én már hetvenöt éves vagyok, nekem már nincs időm...

Még sokáig mesélhetett volna életfelfogásáról, a vésőpenge csillogásáról, de mások is kívántak beszélni vele. Megköszöntem hát a beszélgetést, s elmerültem a falon csüngő alkotások csodálatában.

Közben a hangulat szépen kikekedett. A jelenlévő gyerekek nagy öröme Mátyás E. Zita leendő tiszteletes asszony megcsillogtatta arcfestői képességeit. S mert mégis csak télbúcsúztató farsangi estére gyűltünk be a helyi Millennium Házba, nem hiányozhattak az alakosok sem, akik néhány vídám pillanattal tették hangulatosabbá az estét.

Nehéz volt a mulatságbontás, de abban mindnyájan megegyeztünk, hogy a hasonló összejöveteleknek máskor is módját ejtjük.

Együtt Isten völgyében

„Az egyház célja nem önmagának változatlan fönntartása, hanem ápolása a folyton élő, folyton fejlődő emberek, folyton élő, folyton fejlődő hitének, keresése az isteni élet útjának, a rajta való botorkáló, bizonytalan járás.”
(Balázs Ferenc: *A rög alatt*)

Február 17-én délután 5 órakor istentisztelettel kezdődő közösségi találkozónak adott otthont az újonnan épült mészki Balázs Ferenc Szeretetotthon. A hívogató harangkondulásra nemcsak Mészki portáiról indultak el az emberek, hanem Aranyosszék unitárius falvaiból is. A zsúfolásig megtelt teremben valami egészen különleges hangulat uralkodott. Talán az újdonság varázsa volt ez? Vagy a kíváncsiság? Esetleg annak felismerése, hogy minden találkozásban áldás rejlik?

Az erővel és ritmussal felcsendülő egyházi énekek bizonyosságát adták annak, hogy a jelenlevők közös tudást hordoznak magukban. Dimény József alsófelső-szentmihályi lelkész imája hangolt minket az elcsendesülésre. Fekete Béla bágyoni lelkész az Apcsel 3,1–10 alapján szólt a gyülekezetéhez. Egy gyógyítási történetet hallhattunk, amikor Jakab és János egy szanta emberen segítenek. A két apostol az új hittel felvértezve megy a régi templomba. Cselekedetüknek más/mások látják hasznát. A talpra állás, illetve talpra állítás minden kornak nagy kihívása és feladata. Talpra állni hit nélkül és segítség nélkül sokszor lehetetlen. A bibliai történet tükrében csak egymáson segítve tudunk talpra állni, megtartó szellemi közösséget megvalósítani. Egymásra vagyunk utalva, aranyosmenti unitárius magyarokként magyarságunkat, hitünket, illetve aranyosszéki önazonosságunkat csak együtt tudjuk megélni – fogalmazott a szónok.

Az áldás után Bálint Róbert Zoltán mészki lelkész köszöntötte a Bágyonból, Kövendről, Aranyosrákosról, Várfalváról, Alsófelső-szentmihályról és Mészkiről összegyűlt 70 személyt. Elmondta, hogy néhány aranyosszéki lelkészársával együtt heti rendszerességgel alkalmat szakítanak arra, hogy reggeli kávé mellett személyes és szakmai jellegű dolgait megosszák egymással. Bár a gondokra nem mindig sikerül orvoslást találni, az együtt, beszélgetve eltöltött idő jótékony hatása szakmai és személyes életükre vitathatatlan. Egy ilyen alkalommal fogalmazódott meg: jó lenne gyülekezeteik tagjai számára is ilyen találkozásokat szervezni, melyeken az együvé tartozás tudata hasonló erőt adhatna az unitárius és nemzeti identitás megtartásához. A mészki az első kívánt lenni ezen találkozások sorában.

Istentisztelet után a jelenlevők dr. Kovács Sándor teológiai tanár élvezetes egyháztörténeti előadását hallgatták meg, majd elfogyaszthatták a mészki nőszövetség tagjai által felkínált teát és süteményt.

Jó lenne, ha az együtt töltött est után az egykori mészki lelkész, Balázs Ferenc szavait magunkénak érezheténk, aki a faluban szervezett vallásos esték után így írt: *„Kicsi lámpáikat gyújtogatták, hogy haza találjanak; de a lelkük már égett; a kivonuló sokaság csillogó folyam volt, amely boldogan és hálásan ölelt körül, ömlött el mellettem.”* Talán mindnyájunkban tudatosult, hogy valami fontosnak voltunk a résztvevői. Hogy mi magunk vagyunk, lehetünk azok a „folyton élő, folyton fejlődő” emberek, akik „folyton élő, folyton fejlődő” hitünk keresésére, botorkáló, bizonytalan járással elindultunk, s akik hittel szeretnénk tenni valamit, erőnkhez mérten, Isten völgyéért.

Isten segítségével találkozunk újra, március 24-én, virágvasárnap délután Bágyonban.

DIMÉNY CSILLA JÚLIA

Tengeri hántás

Három megye határán, Székelyföld peremén, valakik úgy döntöttek, hogy farsangban lehetőséget adnak maguknak egy kis mulatozásra. A székelymuzsnai unitárius egyházközség és a Viharsarok Egyesület február 2-án színdarabos, kosaras bált szervezett. Ilyen jellegű rendezvényeknek általában a helyi közösség számára van hírértéke. Miért találom mégis érdemesnek az Unitárius Közlöny olvasóival megosztani e történetet?

Egyik okom rá a példaértékű összetartozás. A muzsnai unitáriusok létszáma nem túl nagy, de lelkesen igyekeznek épületekben, tárgyakban és a közös hitben is megtartani magukat. Álmaik megvalósításához társakat keresnek. Ehhez a mulatsághoz jó társnak bizonyult a Viharsarok Egyesület és annak

asszonyköre, a székelyderzsi unitárius egyházközség Kornis Kata asszonykórusa, valamint a Székelyderzsi Huszárcsapat. A színdarabos estén két falu résztvevői mulattak ki farsangi örömeiket.

Rögtön itt is van a másik ok, amiért e cikket megírom. A színdarab vagy inkább előadás, amelynek alapjául Arany János *Tengeri hántás* című balladája szolgált. A balladai történetre ráépített előadást, közel negyven szereplő közreműködésével, Újvárosi Katalin lelkész nő rendezte színpadra. Arany János balladák feldolgozásával, népdalokat énekelve és táncolva a régi fonók hangulata elevenedett meg.

Itt is van írásom harmadik oka: a megelevenedett öröm. Talán nem bánják, hogy az összetartozást, a költészet és népdal erejét, a megelevenedett örömet Önökkel is megosztottam.

MESTER MELINDA

SZERETETSZOLGÁLAT

Ételosztás Pesterzsébeten

A Gondviselés Segélyszervezet magyarországi tagozata folyó év február 15-én a pesterzsébeti Civil Házban ételosztási segélyakciót szervezett. A koradélutáni órákban összesen 200 adag babgulyást és kenyeret osztottunk szét a helyszínre érkező, nélkülöző embereknek. A Magyar Nemzeti Bank éttermében készített finom ebéd árát segélyszervezetünk fizette, míg az ételosztáshoz szükséges műanyag edények költségét a Start Garancia Zrt. fedezte. A pesterzsébeti kerületi önkormányzat illetékesei előzetesen tájékoztatták az általuk ismert rászorulókat az ételosztásról, akiknek alkalmi étkezési jegyet is küldtek. Természetesen azok is kaptak meleg ételt, akik nem rendelkeztek ilyen jeggyel. Ebéd közben néhány segélyezett emberrel sikerült beszélgetni nehéz életsorsuk alakulásáról. Kiderült, hogy esetükben a szegénység leggyakrabban előforduló oka a munkanélküliség.

Segélyszervezetünk színeiben Abonyi György, dr. Bardócz Tódor András, Bánó Miklós, Léta Sándor, Zoltán Zoltána és alulírott vettek részt az előkészítésben és kivitelezésben. Az ételosztás helyszínét meglátogatta Pesterzsébet alpolgármester asszonya is, aki köszönetet mondott segélyszervezetünknek. A segítőkész kerületi önkormányzat vezetőivel Bánó Miklós szervezte meg az együttműködést, aki a szóban forgó

helyhatóság Egészségügyi, Szociális és Ifjúsági Bizottságának elnöke, ugyanakkor a Zöld Út Caritas nevű egyesület vezetője. A Bánó Miklós által alapított jótékonyági szervezet elsősorban külhoni magyar történelmi egyházakkal és Pesterzsébet testvértelepüléseivel ápol kapcsolatokat, ami elsősorban rászoruló személyek és közösségek segélyezésében nyilvánul meg.

Reméljük, hogy a fentiekben összefoglalt segélyakció újabb érdeklődő személyeket, jövődöbeli munkatársakat indít útnak segélyszervezetünk felé. A tevékenységeinkbe való bekapcsolódási szándékot a gondviseles.segelyszervezet@gmail.com elektronikus postacímen várjuk.

ZOLTÁN CSABA

Közlemény a mecénás ösztöndíj-pályázatok elbírálásáról

Tavaly októberben a Gondviselés Segélyszervezet és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) a *mecénás program* keretében közös ösztöndíj-pályázatot hirdetett V–XII. osztályos diákok számára. Olyan tehetséges és anyagilag rászoruló diákok pályázhattak a Kárpát-medence bármelyik településéről, akik kapcsolatban állnak egyházunkkal vagy egyháztársadalmi szervezeteinkkel.

A pályázatok elbírálásának két fő szempontja az átlagon felüli tehetség, illetve a hátrányos szociális helyzet vagy költséges kezelést igénylő betegség volt. Előnyt jelentett a közösségi életben való tevékeny részvétel – pl. ifjúsági egyleti tevékenykedés, különböző társadalmi szervezetekben, diákönkormányzatokban és más közösségi programokban való szerepvállalás. A beérkezett 30 pályázat közül – a Gondviselés Segélyszervezet és az ODFIE által felkért 2–2 szakértő javaslata alapján – 24 részesült kedvező elbírálásban. A megítélt egyszeri ösztöndíjak 400 és 800 lej (27 000 – 53 000 Ft) közötti értékűek.

A nyertes pályázókat vagy szüleiket távközléses úton értesítjük az ösztöndíjak mihamarabbi átadásá-

nak körülményeiről. Az ösztöndíjban részesülő pályázók jegyzéke: Kiss Anna Andrea, Csibi Kriszta Zsuzsanna, Nagy Imre Barna, Márton Csongor, Aszalós Tamara Adrienne, Szász Attila, Gábos Laura Petronella Marosvásárhelyről, Szentpáli Szerénke, Szász Attila és Joó Szilárd Firtosmartonosról, Báthory Evelin, Kálmán Erzsébet Krisztina, Chetani Andreea-Sorina és Miklós Júlia Ildikó Küküllődombórról, Barta Melinda és Barta Beáta Nagyajtáról, továbbá Nagy Barna Balázs (Marosszentgyörgy), Ambarus Egyed Ágnes (Kolozsvár), Jakab Judith Edina (Olthévíz), Székely Andrea (Homoródszentpéter), Vetési Annamária (Székelyudvarhely), Virág Noémi-Orsolya (Sepsiszentgyörgy), Ványolós Edina Sofia (Olthévíz), Birtalan Lajos (Torda).

A fentiekben összefoglaltak részét képezik a *Gondviselés Segélyszervezet képzései és ösztöndíj-programja* című, a Bethlen Gábor Alap által támogatott pályázati programnak, valamint az ODFIE és az amerikai egyesült államokbeli Unitárius–Univerzalista Testvéregyházi Tanács diáksegélyezési együttműködésének.

A GONDVISELÉS SEGÉLYSZERVEZET
ÉS
AZ ODFIE ELNÖKSÉGE

Pályázati felhívás unitárius egyházközségeknek, nőszövetségeknek és ifjúsági egyleteknek

• A Gondviselés Segélyszervezet pályázatot hirdet a magyar unitárius egyházközségekben 2013. április 1. és 2013. december 31. között kivitelezésre kerülő **szeretetszolgálati, segélyezési és szociális jellegű tevékenységek** támogatására.

Korábban meghatározott szakterületeken hirdettünk pályázatot, a tavalytól kezdődően azonban a támogatási szakterületeket nem határoljuk be. A pályázatok tárgya szerint szabadon választható a különböző szeretetszolgálati, segélyezési és szociális jellegű tevékenységek közül, ami remélhetőleg elősegíti az egyházközségek – valamint azok nőszövetségeinek és ifjúsági egyleteinek – érdeklődését és együttműködési szándékát.

Olyan pályázati programtervek bemutatását várjuk, amelyek az adott gyülekezet rászoruló tagjainak kínálnak részleges megoldást az egyházközségi szinten enyhíthető, szociális jellegű szükségekre. Alapvető elvárásunk, hogy az adott programtervek valóságosak, megvalósíthatóak és hatékonyak legyenek.

A lehetséges pályázók körét minden esetben – erdélyi és magyarországi – unitárius egyházközségek, valamint egyháztársadalmi szervezetek képezik. Egy pályázótól egyetlen pályázatot fogadunk el, amely azonban több pályázati programtervet (vagyis többféle tevékenységet) is magában foglalhat. (Indokolt esetben lehetséges több egyházközség vagy egyháztársadalmi szervezetek fiókjainak közös pályázása, illetve az egyházkörök is pályázhatnak.)

Értékeljük, ha már meglévő programok folytatásához kérvényezik a segélyszervezeti támogatást, ugyanakkor szorgalmazzuk újszerű és előzménytelen tevékenységek beindítását is. A támogatható tevékenységek közül kivételt képeznek a diákoknak szóló ösztöndíjprogramok, ugyanis e tárgyban nemrégiben zárult a tavaly őszi kiírásunk.

Nem tartoznak a támogatható programtípusok közé az egyházközségek és egyháztársadalmi szervezetek olyan tevékenységei, amelyek nem szeretetszolgálati, segélyezési vagy szociális jellegűek (pl. vasárnapi iskolák, épületjavítási munkálatok, rendszeres vagy alkalmi nőszövetségi, illetve ifjúsági egyleti összejövetelek, kirándulások, kiadványok stb.). Az ilyen fajta közösségi tevékenységeket fontosnak és hasznosnak tartjuk, azonban támogatásukra nincs anyagi lehetőségünk.

Első körben a pályázati programok és költségtervek bemutatását várjuk egységes **pályázati űrlap alapján**, amely letölthető a www.gondviseles.org című honlapunkról, ugyanakkor elektronikus levél-

ben is igényelhető az unit.gondviseles@gmail.com címre küldött kéréssel.

Segélyszervezetünk munkatársai a pályázatok beérkezését követő hetekben kapcsolatba lépnek a támogatandó pályázati programok felelőseivel, hogy közösen pontosítsák a kivitelezés körülményeit.

A kedvezően elbírált pályázatok esetében a Gondviselés Segélyszervezet legtöbb 70%-os arányban vállalja a költségek fedezését, ugyanakkor a helyi igények és emberi lehetőségeink függvényében szakmai segítséget is igyekszünk biztosítani a tevékenységek eredményes megszervezéséhez. Meggyőződésünk, hogy sikeres együttműködésünk zálogát a kölcsönös felelősségvállalás képezi – anyagi és szervezési vonatkozásban egyaránt.

A pályázati kiírással kapcsolatos kérdéseket elsősorban elektronikus postai úton várjuk az unit.gondviseles@gmail.com címen; szükség esetén (pl. világhálózási lehetőség hiányában vagy a felmerült kérdések összetett és bonyolult jellege miatt) a 0721-924830-as telefonszámon is rendelkezésükre állunk (munkanapokon 13 és 20 óra között).

A pályázatok elküldését elsősorban elektronikus formában várjuk az unit.gondviseles@gmail.com postafiókcímre; műszaki akadály esetén a pályázat **papír alapon** is elküldhető az alábbi címek egyike:

– Gondviselés Segélyszervezet – Kolozsvár (románul: Cluj-Napoca), 1989. december 21. sugárút 9., irányítószám: 400105, Kolozs megye (románul: județul Cluj); illetve:

– Gondviselés Segélyszervezet – Budapest, Alkotmány utca 12. szám, isz.: 1055.

A hiánytalanul kitöltött pályázati űrlapok beérkezési határideje: **2013. március 20. (szerda), 24 óra.**

A GONDVISELÉS SEGÉLYSZERVEZET ELNÖKSÉGE

Kórházlelkészi szolgálat

Buzogány Csoma Csilla

Sepsiszentgyörgy, **0742-512574;**

Katona Dénes

Székyudvarhely, **0266-213100;**

Ferenczi Enikő

Kolozsvár, **0740-063767;**

Pavelka Attila

Marosvásárhely, **0746-234917**

NŐK VILÁGA

Utánpótlás és értékválság problémaköre az Unitárius- Univerzalista Nők Második Világtalálkozóján

A marosvásárhelyi Világtalálkozó 6., 9., 10. és 12. Global Sisters kiscsoportja az utánpótlás és értékválság problematikáját járta körül, és ennek megfelelően törekedett alkalmazható, hasznos akciótervet készíteni. A kiscsoportok tagjai magyar anyanyelvű, erdélyi és anyaországi nők voltak. Három fő tevékenységet emeltünk ki, ezek mentén határoztuk meg, hogy mire van szükség a megvalósításhoz, milyen kezdeti lépéseket kell megtenni, ki végzi el a feladatokat, és ki ellenőrzi a folyamatot hozzávetőleges határidőn belül.

Az első nagy tevékenységajánlatunk gyülekezeti szinten egy közös családi hétvége. Ehhez szükség van egy alkalmas helyszínre, jól kidolgozott programra kicsiknek és nagyoknak, megfelelő elszállásolásra és étkeztetésre. Miután a szervezők megbeszéltek a részleteket és meghirdetik a programot a gyülekezetben, indulhat is a feliratkozás. Az ötletgazda a tervet 1–2 szervező és önkéntesek segítségével valósíthatja meg. A szervezők munkáját a lelkes ellenőrzi, illetve ők egymást. A képzeletbeli meghatározott idő Marosvásárhelyen december 8–10. volt, de kisgyermekes családokra való tekintettel talán egy melegebb, tavaszi vagy nyári időpont megfelelőbb lenne.

Erdélyi és magyarországi igényeket szem előtt tartva anyaországi és erdélyi gyerekeknek hagyomány-őrző nyári tábor (néptánc, énektanulás, bibliaórák, mélyebb vallásos öntudatra nevelés) szervezését ajánlottuk második tevékenységként. Lévé, hogy ez a program az adott gyülekezetnél szélesebb kört érint, fontos, hogy jól megválasztott kapcsolattartóink legyenek, akik együttműködnek a többi szervezővel, önkéntessel, illetve mindazokkal, akik a helyszín meghatározásán, a tábor anyagi feltételeinek biztosításán, a tematika kidolgozásán, a felszerelések, kellékek megteremtésén dolgoznak. Fontos, hogy megfelelő táborvezetők legyenek, akiknek már van korábbi gyermektáboros tapasztalata, vagy általunk szervezett előzetes vezetőképzőn vettek részt. Első lépésként helyszínt és dátumot kell meghatározni, azután következik a résztvevők és önkéntesek toborzása, a támogatók felkutatása, a program részletes kibontása, feldolgozása, a szállítás megoldása, valamint a nőegylet és ifjúsági egylet bevonása. Egy ilyen, határonkon átívelő tábor szervezetségéhez úgy gondoltuk, hogy szükség van a VEN-előadók, lelkesek, vallásanárok, nőegyleti tagok, önkéntesek, meghívottak, foglalkozásvezetők, programfelelősök és kapcsolattartók együttműködésére, akik egymást ellenőrizhetik. A tábor idejét 2013. első félévére határoztuk meg.

Harmadik javaslatként fogalmazódott meg a fiatalok bevonása a nőszövetség munkájába. Általános jelenség, hogy a gyülekezetek idősebb, főként nyugdíjas asszonyai azok, akik rendszeresen eljárnak a nőszövetségi alkalmakra, mert a fiatal, családos nőknek erre kevésbé van idejük, talán igényük is. Szakemberek segítségével ez a hozzáállás változtatható. Fontos ugyanakkor a személyes megszólítás, az anyagi és humán erőforrás felmérése és gyarapítása, a technikai eszközök beszerzése, kérdőíves igényfelmérés (ehhez használható a lelkesi nyilvántartás és a családkönyvek). A megszületett programlehetőségek listáját népszerűsíteni kell gyülekezeti újságban, honlapon, akár közösségi médián keresztül is. Egy ilyen széleskörű munka elvégzéséhez motivált nőszövetségi tagokra, önkéntesekre, lelkesekre, gyakorló teológusokra van szükség. A megvalósítás ideje, a nőszövetségi találkozásokhoz mérten novembertől húsvétig tartana évente.

A három kidolgozott tevékenységajánlón kívül egy olyan listát is összeállítottunk, amelyeknek megvalósítása könnyedén megoldható saját erőforrásból is. Ezeket felsorolásszerűen közlöm: istentisztelet utáni „coffee hour” (teázás, kávézás, amikor alkalmunk van a beszélgetésre, ismerkedésre), gyógytorna, aerobik, irodalmi esték, író-olvasó találkozók, háziasszony praktikák átadása, főzőverseny, pszichodráma családoknak, kirándulás, filmvetítés, közös ünneplés (pl. születésnap, névnap), generációkonferencia (nagy-szülő-unoka találkozó), táncház, színjátszó kör, kaláka kör, kézimunkakör, vasárnapi iskola, szabadtéri piknik családok számára, társasjáték-est. Ezeket a tevékenységeket nem bontottuk ki, hiszen nevük magában hordozza, hogy miről is szólnak.

Reméljük, munkánk eredménye, ajánlataink hasznára lesznek a gyülekezeti, nőszövetségi közösségeknek!

MÁTEFI TÍMEA

„... jövevény voltam, és befogadtatok”

A címben idézett, Máté szerinti evangéliumban található bibliai vers (Mt 25,35b) képezi a 2013. évi Nők Világimanap mottóját, amelyet a liturgiát előkészítő francia imanap-bizottság választott, a világ több mint 170 országának keresztény közösségei átvettek, és március első péntekén közösen imádkoztak az érintettekért.

Francia nőtestvéreink megható, szemléletes liturgiát dolgoztak ki. Hat nő jelenik meg, különböző színes sálakat viselve, amelyek az asszonyok származásának sokféleségét jelképezik. Egy hetedik nő is megjelenik szürke sáljával, a bevándorlót, az idegent jelenítve meg. A nők rendre bemutatkoznak, és közös imádkozásra hívnak fel. Köszönetet mondanak Istennek a kultúra és a hagyományok sokféleségeért. Azután Mózes könyvéből olvassák fel az Úr szavait: „Olyan legyen a köztetek tartózkodó jövevény, mint a közületek való bennszülött!” (3Mózes 19,34). Ezt követően különböző francia vidékekről és távoli országokból származó nők vallanak életükről, nehézségeikről. Végül a szürke sálát viselő nő így összegez: Azokból a tapasztalatokból, hogy jövevények vagyunk és befogadnak ben-

nünket, erőt merítünk ahhoz, hogy kapcsolatokat építsünk, és olyan közösséget alakítsunk ki, amely mindenkit szívesen fogad.

A liturgia kulcsszavai: jövevény és befogadás. Érdemes ezeken tovább gondolkodni, mert olyan fogalmak ezek, amelyeket mindenki többször megtapasztal élete folyamán. Jövevények vagyunk, amikor megszületünk és befogad a család, amikor iskolát vagy munkahelyet változtatunk, és egy új osztály- vagy munkaközösség befogadására vágyunk, amikor faluról városra költözünk, amikor házasságot kötünk, és házastársunk családjába befogad, amikor rövidebb vagy hosszabb időt külföldön töltünk tanulás vagy pénzszerezés céljából, vagy ha úgy döntünk, hogy valahol más országban (akár az Anyaországban) telepedünk le. Jövevények vagyunk egy idegen országban politikai vagy gazdasági menekülteként. Korunkban ez a jelenség igen gyakori, főként a szegényebb országok lakói keresnek munkát, megélhetést a fejlettebb országokban. A tömeges migráció sok feszültséget okoz, ellenérzést kelt az őslakosság körében a bevándorlókkal szemben. A nyugati országok igyekeznek védekezni ezen negatív hatások ellen, a bevándorlás és a munkavállalás korlátozásával.

Az idej világimanap témaválasztása jelzi, hogy a kérdés mennyire időszerű, ugyanakkor figyelmünket a keresztény életszemlélet felé irányítja: „Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akár csak egyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg.” (Mt 25,40).

A téma sokoldalú és mindenkit gondolkodásra készíthet: ki az idegen, a jövevény a környezetemben (egy új szomszéd, egy vidéki betegtárs a kórházban, egy külföldi diák, egy idegen az utcán, aki útbaigazítást kér?). Volt-e egy jó szavam hozzá? Megkérdeztem-e, mivel segíthetek? Adtam-e hasznos útbaigazítást, vagy egyszerűen leráztam magamról? Ha új személy jelent meg a nőszövetségi összejövetelen, hozzámentem, és köszöntöttem-e bátorítva, hogy máskor is jöjjön el? Belegondoltam-e magamat az ő helyébe? Eszembe jutott-e az, amikor én voltam hasonló helyzetben?

Ha jelét adjuk a befogadásnak, ezzel kifejezzük azt, hogy az illetőnek megelőlegezett bizalmat, lehetőséget nyújtunk, érdeklődéssel, segítőkészséggel, szeretettel közelítünk feléje, felebarátnak tekintjük. Nem több, csupán egy lépés az Isten országa felé vezető úton.

ASZTALOS KLÁRA

Vacsorameghívás

Kedves Olvasó!

Képzletben meghívlak vacsorára. Ül le velem ahhoz, az asztalhoz, amit az imahét alkalmával estéről estére megterítették a szőkefalvi és a haranglábi unitáriusok.

Vendégek vagyunk. Vendégül látnak, hogy asztalközösségben legyünk. Rohanó világunkban egyre ritkábbak az ilyen alkalmak, amikor asztalunkhoz hívnak valakit, akit alig vagy egyáltalán nem is ismerünk. Meghívtak, megvendégelték ízletes vacsorával, zamatos küküllőmenti borral. Hogy megismerjenek, hogy megismerjük egymás életét.

A felkínált éték mellett sokkal mélyebb szándék húzódik meg: ismerj meg, légy része az életnek, és

mesélj a tiédre. Megmutatom az otthonom, megosztom veled az étel, az élet. Igen, sok mindent megtudhatunk egymásról, nem az asztalterítés módjából vagy a különleges ételekből, italokból, hanem szavainkból, gesztusainkból és az azok mögött meghúzódó érzésekből. Fényképek és történetek kerülnek elő családról, fiatalságról, életről, kirándulásról, ünnepről.

Sosem lehet szavakkal tökéletesen érzékeltetni egy-egy ilyen különleges alkalom hangulatát, ezért hívtalak magammal, érezd Te is, legalább képzletben éld át, amit mi!

Lelkileg is feltöltődés volt számunkra minden ilyen alkalom, és ahogy mondani szokták: Isten tartsa meg a jó szokásukat! Köszönjük!

KISS ZSUZSÁNNA

IFJÚSÁGI OLDAL

Ha sokan álmodnak együtt

Ha csak egy ember álmodik, az csak egy álom, ha sokan álmodnak együtt, az egy új valóság kezdete – ezzel a gondolattal tudnám leginkább jellemezni az előre sokat hirdetett és nagyon várt körutunkat, mely 2013. február első hétvégéjén zajlott a székelykeresztúri egyházkörben. Lurtz Zsolttal (azaz Csutival), három lelkes fiattal és Kakucsi Áron Attilával, egyházköri képviselő társammal a hétvégén összesen nyolc együletet látogattunk meg. Mint újonnan megválasztott köri képviselő először vettem részt ilyen körutas találkozón. Nagyon izgultam, de egyben boldog voltam, hogy megismerhetem a fiatalokat, betekintést nyerhetek egyleti életükbe.

Péntek este két együletet látogattunk meg: Székelykeresztúron és Újszékelyen. Mindkét helyen a fiatalok örömmel fogadtak, nyitottak voltak az általunk előkészített játékokra, programra. Az újszékelyiek nemrég alapították meg együletüket. Megkértek bennünket, hogy mondjuk el, mit jelent az ODFIE-hez csatlakozni, annak tagja lenni. Lelkesedésüket és fogékonyságukat látva bízom benne, hogy rendszerességgel fogják folytatni, amit elkezdtek.

Szombaton öt egyletnél tettünk látogatást. Kis-solymos, Szentábrahám, Kadács, Kobátfalva és Bencéd fiataljai örömmel és jókedvvel vártak már minket. Számomra a szombati nap igazi kihívásnak számított, mert nekem jutott feladat, hogy egy egész egyleti programot levezessek. Jólesett, hogy az egyletesek, a lelkészekkel együtt, kedvesek, lelkesek voltak. Mindenhol mozgalmas játékokat játszottunk, volt ahol gitár kíséretével énekléstől, daloktól volt hangos a terem. Mindez különlegesen jó hangulatot adott a találkozásoknak. Az egyletesek láthattak és hallhattak egy rövid és érdekes bemutatót, amely bevezette őket az ODFIE történetébe, a kezdetektől egészen napjainkig. Képeket láthattunk a rendezvényekről, az ODFIE által meghirdetett programokról, ugyanakkor

szerepeltek benne azok a szórakozási lehetőségek is, amelyeket a programok ajánlanak. Együttal buzdítottuk is őket, hogy próbálják ki ezeket. Hogy ne felejtsek el a pontos időpontokat, mindenkinek adtunk egy-egy ODFIE-kártyanaptárt is. Azokat az egyleteket, melyeknek még nem volt, megajándékoztuk egy *Játékoskönyvvel*, ezzel segítséget nyújtva olyan alkalmakra, amikor nem tudják, hogy mivel töltsék ki az estét. Nagyon örültek mindenhol a könyveknek, és persze a közös találkozásnak is.

A székelyszentmihályi fiatalok nem tudták fogadni a körutas csapatot, mert nagy izgalommal készültek az aznap esti színdarabos-farsangi multságukra. Kíváncsian néztük végig mi is a három rövid bohózatot, melyeken nagyon sokat nevtünk. Majd a bálozókhoz is csatlakoztunk.

Vasárnap reggel részt vettünk az istentiszteleten a korondi templomban a helyi fiatalokkal együtt, majd ezt követte a körutunk utolsó találkozója. A többihez hasonlóan itt is egy körutas társunk záró mozzanatként elmondta a saját gondolatait, majd következett a Jézustól tanult imádságunk, a *Mi Atyánk* közös elmondása. Minden egyletnél hirdettük a *Versmondó és Népdaléneklő Versenyt*, és buzdítottuk a fiatalokat (kisebbség-nagyobb sikerrel), hogy mutassák meg tehetségüket.

Az utolsó látogatás után jó érzések kavargtak bennem. Boldog voltam, hogy a hétvégémet a körutas csapattal, a körben lévő fiatalokkal tölthettem, velük nevettem, játszhattam. A fáradság ellenére minden egyletnél egyformán tudtam mosolyogni, örülni annak, hogy együtt lehetünk. Nekem ez a hétvége élménydús, boldogan telt, és úgy gondolom, hogy mindenki ugyanezt mondhatja el. Remélem, hogy minél hamarabb megismételhetjük a találkozásokat. Nagy öröm volt meglátogatni a most megalakuló egyleteket, s érezni azt, hogy sokan álmodunk együtt, hogy közös az utunk.

MÓZES ANDREA

XVI. ODFIE Versmondó és Népdaléneklő Verseny

Február 22–24. között került sor a marosvásárhelyi Bod Péter Diakóniai Központban a XVI. ODFIE Versmondó és Népdaléneklő Versenyre (VNV). Péntek délután sorra érkeztek a versenyzők, kísérőik, meghívottak, a bíráló biztosok, ismerősök és még ismeretlenek, fiatalok és örök fiatalok, mintegy 120 személy. A beiratkozás és szállás elfoglalása után a díszteremben került sor a megnyitó beszédekre, majd ezt követően Rácz Norbert kolozsvári lelkész vezetésével zajlott a *Mesterek társaságában* című programrész, melynek meghívottai Kilyén Ilka színművésznő és dr. Kovács Levente professzor-rendező voltak. Érdekes anekdoták és történetek révén ismerkedhettünk meg a színházi élettel. Tanácsokat kaptunk a megfelelő vers és népdal kiválasztásához, hogy a felkészülés során milyen gyakorlási módszereket alkalmazzunk, hogyan találjuk meg az igazi ének- és beszédhangunkat, miként figyeljünk a légzésre, a testtartásra. Megtanulhattunk néhány bemelegítési technikát is. A beszélgetést Fekete Hunor citera-, valamint Domahidi Zsuzsa fuvolajátéka tette színesebbé. A vacsorát követően gitárestre került sor, melyen a közös éneklések közepette alkalom adódott a rég nem látott barátokkal való beszélgetésre, új barátságok szövésére, kikapcsolódásra a nagy nap előtt.

A szombat reggeli álmot az izgalom gyorsan kimosta a versenyzők szeméből. Farkas Orsolya elsőéves teológiai hallgató reggeli áhítata után már szárnyra is kaptak a versek és népdalok szimfóniái. Még a legtapasztaltabbak is remegő szoknyaszegéllyel és nadrágszárral vágtak neki a produkcióiknak, még inkább azok, akik most először szerepeltek ekkora közönség előtt. De a biztatás, a tapsfergeteg nem maradt el. Bámulatos volt látni, mennyire összetartanak ezek a fiatalok, akik a győzni akarás, a bizonyítási vágy mellett fontosabbnak tartják társaik, barátaik megsegítését, erőt adva egymásnak és önmaguknak is. A mintegy 58, népviseletbe és ünneplőbe öltözött versenyző fele lépett színpadra a délelőtti órákban, a többieknek volt még idejük egy-két mély lélegzetvételre az ebéd-szünetben és az azt követő néptánc-előadás alatt, melynek alkalmával az *Oltovány néptánc* csoport tagjai kápráztattak el bennünket. A délután hátralevő részében került sor a verseny második felére, majd a *Gálaműsor* keretein belül Kozsik József színész-rendező *Kamaszok* nevet viselő színjátszó csoportjának előadását tekinthettük meg. A színdarab a mai fiatalok mindennapjait elevenítette fel előttünk, a családi, társadalmi problémáktól egészen a szerelmi kalamajkáig. Az emléklapok kiosztása után a zsűri kiértékelőjét hallhattuk. Sorbán Enikő, a népdal kategória bírálóbiztosa csodálatos

énekhangjával, valamint Farkas Wellmann Endre a versmondók zsűrije saját versével ajándékozott meg bennünket... és végre eljött a mindenki által várva várt pillanat, a díjak kiosztása.

A napot bulival zártuk, ahol mindenki kitombolhatta magát, kiengedhette a felgyülemlett feszültséget.

Vasárnap reggel már nem akart elmenekülni senki, mint ahogy azt előző nap sokan megtették volna félelmükben. Most már a maradás vágya tartotta őket talpon, de mindenki jól tudta, hogy eljött a pillanat, amikor hátizsákjukat megpakolva az otthonról hozott ruhákkal és a rendezvényen szerzett élményekkel, tapasztalatokkal együtt vállukra kell vegyék és vigyék. A záró istentiszteletre a Bolyai téri unitárius templomban került sor, melyen az ünnepi szolgálatot Andorkó Attila kénosi lelkész vezette.

És vége... az ölelések és néha könnyes szemek gyűrűje oszlani kezdett, indultak a buszok, vonatok messzire és különféle irányban, a rendezvény zaja pedig elcsendesült, de mélyen bennünk tovább tombol, éltetik „öt” az emlékek, a nevetések, a versek és a dalok, hogy erőt kapjunk a mindennapokba való visszatéréshez addig, amíg ismét fel nem csendül a hívogató szó egy újabb ODFIE-rendezvényre, egy újabb találkozásra, egy újabb Versmondó és Népdaléneklő Versenyre.

ANTONYA ILONA

A VNV díjazottjai

Versmondás

I. díj – Román Eszter (Kolozsvár)

II. díj – Fekete Kincső (Nagyajta)

III. díj – Ghinea Lóránd (Sepsiszentgyörgy)

Különdíjak: Antonya Hunor (Székelyudvarhely), Hegedűs Zsófia (Kolozsvár), Kakucsí Áron Attila (Székelykeresztúr)

Antropocentrum-díj: Dénes Erzsébet (Homoródszentpál)

Napsugár díj: Tana Zoltán (Bölön), Fábíán Hermina Hajnalka (Nagykadács), Pál Renáta (Kiskadács)
Közönségdíj: Ghinea Lóránd (Sepsiszentgyörgy)

Népdaléneklés

I. díj – Csog Csenge Emese (Erdőfüle)

II. díj – Kovács Melinda (Dicsőszentmárton)

III. díj – Demeter Henrietta (Gyepes)

Különdíjak: Ilkei Lóránd (Vargyas), Nagy Vanda (Székelyudvarhely), Cseh Edit Zsuzsanna (Nyomát)

Közönségdíj: Fekete Hunor (Nagyajta)

Rejtvényeinkben
Szabédi László Futó
nap c. verséből rejt-
tettünk el részeket!

Vízszintes: 1. A vers első része. 13. Cukor ráérős oldogatása kanállal. 14. Fém tartalmú ásvány. 15. Nagypapa, németesen. 16. Török tiszt volt. 17. Ő jön. 18. Rossz jeggyel általánost csökkentő. 19. Volt NDK gyártmányú kamion. 21. Áramforrás, röviden. 22. Női hangnem. 24. Juhszálalás. 25. Áruház, angol eredetű szóval. 26. Megvan! – görög eredetű szóval. 30. Talmi. 32. Becézett Károly. 33. Árad a víz. 34. Lényegre irányuló. 36. A széleken fon! 37. A lakodalmat követi. 44. Ver. 45. T. S. ..., amerikai költő volt. 46. Tíz a köbön. 47. Divatmagazin. 48. Tösarj. 49. ... Pelin, bolgár író. 50. Fizetett taps.

Függőleges: 1. Hibáztat. 2. Modern energiaelőállító. 3. Száraz levélszőnyeg. 4. Nagypapa bizalmas megszólítása. 5. Idegen férfinév, de pénznem is. 6. „Beszélő” kutya. 7. Részekre oszt. 8. Bizonyos ideje. 9. Régi ékszer. 10. Nehéz, mint ..., szólás. 11. Édesvízi hal. 12. Tőzsdei dolgozó. 19. Nagyon szeret. 20. Angyalrang. 21. Japán elektronikai márka. **22. A vers második része.** 23. A másik oldalon. 24. Az AEÁ tagállama. 27. Dísz. 28. Gyönyör. 29. Argon vegyjele. 31. Shakespeare egyik királya. 35. Makkhéj! 36. Vasúti kocsikabinja. 38. Nem mozgó. 39. Svájci város. 40. Ennivaló. 41. Testünk motorja. 42. Muzsika. 43. Angol férfinév. 46. Az orrához. 47. Németországi folyó. 50. Igeköté.

Vízszintes: 1. A vers harmadik része. 13. Van ilyen véna is, főleg irodalmároknál. 14. Női fejdísz, ebben marad, aki nem megy férjhez. 15. Idegen Rozália. **16. A vers befejező része.** 19. Alain ..., filmsztár. 21. Szökés. 23. Angol Anna. 24. Üres marok! 25. Innivaló. 26. Az ördög ... a feleségét, akkor mondják, ha esik az eső és süt a nap. 28. Oly módon. 29. Nyilvántartásba vesz. 31. Hármastalálát a lottón. 32. Tetejére. 33. Háziszárnyas. 37. Egy terű a szekéren. 40. Óra, németül. 42. Vardon szélei! 43. Könnyet hullat valamiért. 44. Erősen vágyakozik. 46. Magam. 47. Becézett Ádám. 48. Te. 50. Legenda székely királyfi. 51. Lyukas, népiesen. 52. Kés része. **53. A vers negyedik része.** 54. Zeneművet megváltoztató.

Függőleges: 1. A te tulajdonod. 2. Főpap. 3. Patás állat. 4. Afrikai nép. 5. A máj váladéka. 6. Mongol fejedelmi cím volt. 7. Az ENSZ első, norvég főtítkára volt: ... Lie. 8. Miénk itt ..., Lokomotív sláger. 9. A hét utolsó napja. 10. Arthur ... von Straussenburg báró, erdélyi, szepeni szász tábornok volt az első világháborúban. 11. Ásványi fűszer. 12. Fiatal növény jelzője. 17. Előkelő. 18. Szigetállam a Csendes Óceánban, fővárosa Yaren. 20. ... King Cole, énekes volt. 21. A szurkolótábor kemény magjához tartozik, de tisztítószermárka is volt. 22. Magyar folyó és csatorna. **24. A vers ötödik része.** 27. Falu Maros megyében, közel Hargita megyéhez. 30. Csokoládé márka. 34. Cigaretta. 35. ... Sabrosa, portugál válogatott labdarúgó. 36. Kéznel lévő népi hossz-mérték. 38. Ritka női név, Chateaubriand kisregényének címe is. 39. Próbá. 41. Zsidó. 45. Becézett Dániel. 49. Az öröklődés hordozója. 50. Lóbíztató szó. 53. Személyes névmás.

(FORRAI TIBOR)

ISSN 1220-8418

Kiadja
 a Magyar Unitárius Egyház
 Kolozsvár
 Alapítási év: 1888
 Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Bálint Róbert Zoltán szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Czire Alpár (fotó)
Gergely Noémi (ifjúsági oldal)
Márkó László (médiareferens)
Szombatfalvi József (honlap)
Vass Károly (közösségi oldal)

Tördelés: **Virág Péter**
 Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
 400105 Cluj,
 B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
 tel./fax: (0)264-593236, -595927
 kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető:
 kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
 A lapok kiszállításával
 kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc
 tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
 érkezésének határideje:
 a tárgyhó előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
 és nem küldünk vissza.
 Közlésre szánt fényképeket
 kérésre visszaküldünk.
 A lapban közölt írások
 nem tükrözik feltétlenül
 a szerkesztőség nézeteit.

„Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek.” (Lk 22,40/b)

Bevezető gondolatok

Gyakran megtörténik, hogy imádság alatt szétszóródik a figyelem, és gépies szövegfelmondás, vagy alvás lesz az imádságból. Vallásunknak csak egyetlen „hivatalos” imádsága van: a *Mi Atyánk*. Nincs nagy változatosság, és ez is arra kell késztesen, hogy azt, ami van, megtanuljuk úgy imádkozni, hogy jelen legyen a figyelmünk (*Ne a napi dolgainkat elemezzük!*), benne legyünk az imádság szövegében (*Tudjuk, hogy mit mondunk!*), éber maradjon a szívünk és az elménk (*Ne aludjunk el!*). Ez alkalommal olyan imagyakorlatot mutatok be, amely úgy tanít az előbbiekre, hogy az imádságot mondatonként vezeti végig a testrészeken.

A gyakorlat előkészítése

Pihenéskor vagy esti lefekvés idején, egy lazító gyakorlat után kényelmesen el kell helyezkedni az ágyon. Bal tenyér legyen a szívre helyezve. A szemléltető ábra alapján kezdődhet az imádság. Nagy segítség, ha az imagyakorlatban a jobb kéz mindig arra a helyre kerül, amelyet az imádság adott mondata jelez. Segít, hogy ne kalandozzon el a figyelem.

Az ima útja

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy – Az imádság a fejtetőtől indul. Egyrészt, mert ez a test legfelső része, másrészt, mert ez kapcsolja össze az embert a magassággal, ahová a dicsőséget el kell juttatni. (Lk 2,14) Összeköt a magassággal.

Szenteltessék meg a Te neved – Folytatódik a száj és torok környékén, amely választóvonal lelkeség és szellemiség határán. Lényege, hogy ami a szájon kijön, Isten nevének megszentelésére legyen.

Jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod – Szívre tett kéz, oda összpontosított gondolat, mert a bibliai hagyományban az akarat székhelye a szívben van.

Amint a mennyben, úgy a földön is – A fejtető és lábak között váltakozó mozgás alapja az ősi bölcsélet: „*Ami lent van, az mint ami fent van / és ami fent van, az mint ami lent van, / hogy beteljesítse az egy csodáját.*” (Hermész Triszmegisztosz)

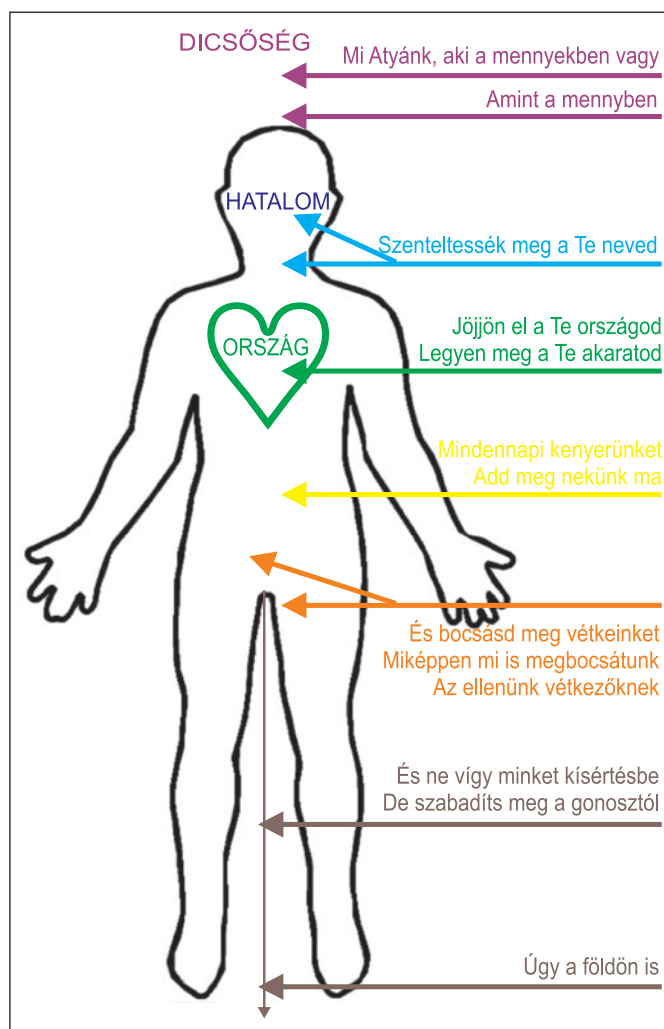
Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma – Gyomorra tett kéz, oda összpontosított gondolat. Valójában többről van itt szó, mint az evés, de ennek részletezésére szűkös a hely.

És bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek – A medencetájékon és a veséknél elidőzve kell imádkozni. Ez a része az emberi testnek a társas kapcsolatok megfelelője.

És ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól – Az imádságnak ez a része a derékon aluli testrészeket vezet végig.

Mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen. – Szív, homlok, fejtető érintésével az imádság visszavezet oda, ahonnan elindultunk. A magasságoshoz.

DEMETER SÁNDOR LÓRÁND

Albert-Nagy Ákos teológiai hallgató (Sepsiszentgyörgy–Kolozsvar), **Antonya Ilona** teológiai hallgató (Kolozsvar–Székelyudvarhely), **Dimény Csilla Júlia** énekező (Alsófelsőszentmihály), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész, mentálhigiénés szakember (Kolozsvar), **Kiss Zsuzsánna** lelkész (Harangláb), **Lakatos Sándor** lelkész, vallásánár (Székelykeresztúr), **Lázár Levente** lelkész (Korond), **Major Orsolya Beáta** rendezvényszervező (Datk), **Mátéfi Timea** gyakorló teológiai hallgató (Szentábrahám–Sepsiszentgyörgy), **Mester Melinda** egészségügyi asszisztens (Székelymuzsna), **Mózes Andrea** diák, ODFIE egyházköri képviselő (Bencéd), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész, **Rácz Mária** lelkész, vallásánár (Kolozsvar), **Szabó Adél-Júlia** gyakorló segédlelkész (Kálnok), **Szász-Fülöp György** (Medgyes), **Vass Károly** segédlelkész (Sepsiszentgyörgy), **Zoltán Csaba** Gondviselés Segélyszervezet alelnöke (Budapest)